

ÁBRAGYŰJTEMÉMY

az

ÉPÜLETGÉPÉSZETI CSŐVEZETÉKEK

TANULÁSI TERÜLEHEZ

A könyv tartalmazza az
épületgépészeti műhelymunkák gyakorlati fogásait és elméleti ismereteit

A könyv az

5 0732 07 01	Épületgépész technikus
4 0732 07 02	Hűtő- és szellőzésrendszer szerelő
4 0732 07 03	Központifűtés - és gázhálózat-rendszer szerelő
4 0732 07 04	Víz-és csatorna rendszer -szerelő

szakképesítések tantárgyainak tananyaga

Készült:

A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról megjelent
12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet szerinti

Szerkesztette: **Rácz László**

2020

1. ábra csővezetékrendszer képe

A csővezeték névleges átmérők méretsorozata

1. táblázat

DN						
mm	hüvelyk	mm	hüvelyk	mm	hüvelyk	mm
(1)		10	3/8	100	4	1000
(1,2)		(12)		125	5	1200
		15	1/2	150	6	1400
(1,6)		((16))		((160))		1600
				(175)		1800
(2)		20	3/4	200		2000
				(225)		2200
(2,5)		25	1	250		2400
						2600
						2800
3				300		3000
		32	1 1/4			3200
				350		3400
						3600
						3800
(4)		40	1 1/2	400		4000
				(450)		
(5)		50	2	500		
6	1/8	((63))		600		
		65	2 1/2			
				700		
(8)	1/4	80	3	800		
				900		

A ()-el jelölt névleges átmérőjű szelvény általában nem készül.

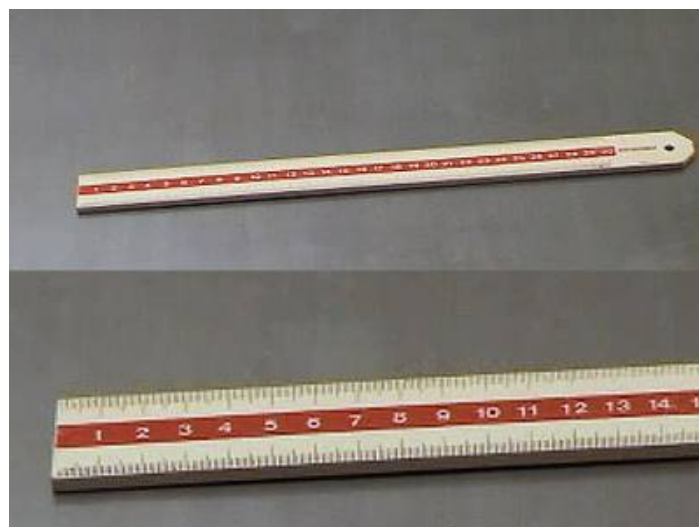
A (())-el jelölt átmérők csak hidraulikus és pneumatikus berendezésekhez használatosak.

2. ábra Összecsukható fa (vagy műanyag) mérőléc

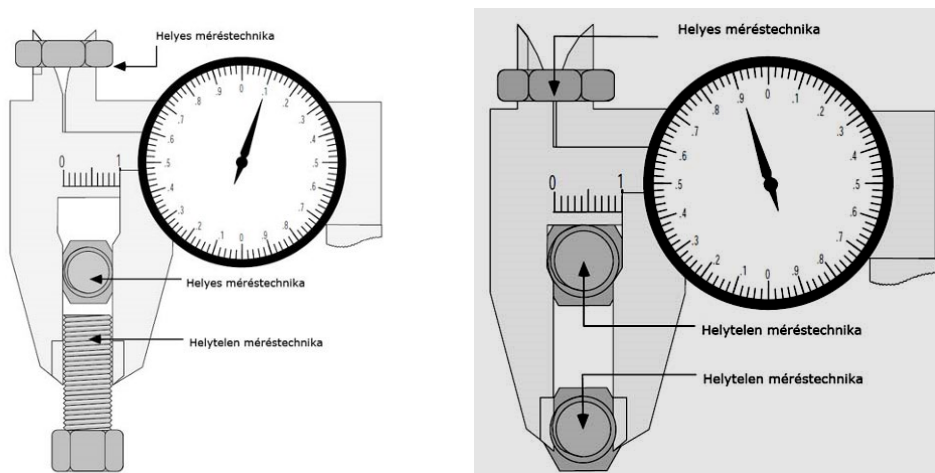
3. ábra Acél mérőszalag

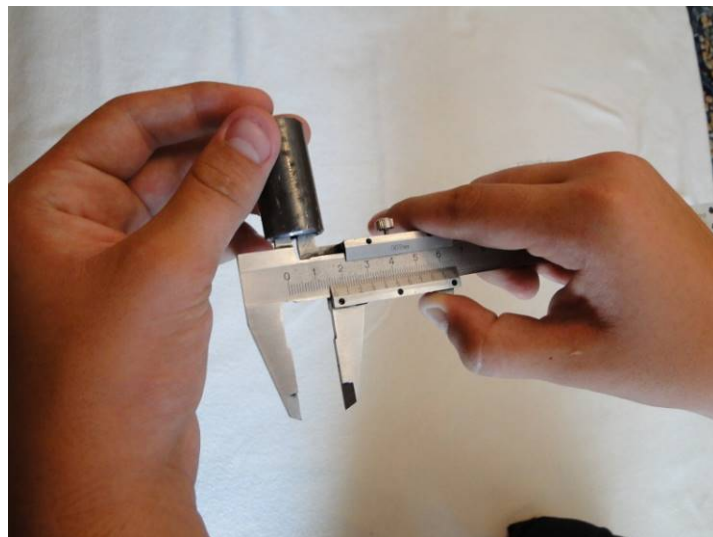
4. ábra Acél egyenes mérővonalzó

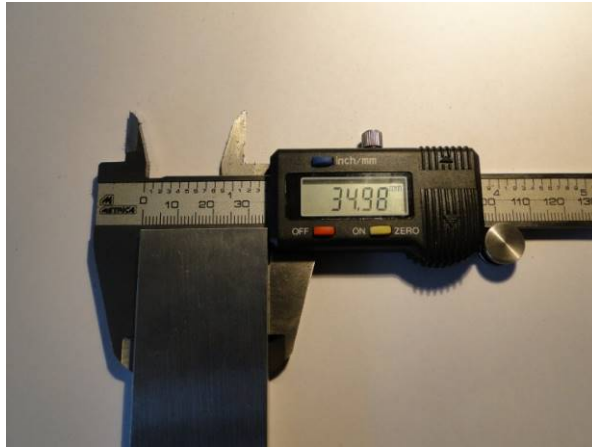
5. ábra Mechanikus és elektronikus kijelzésű tolómérő

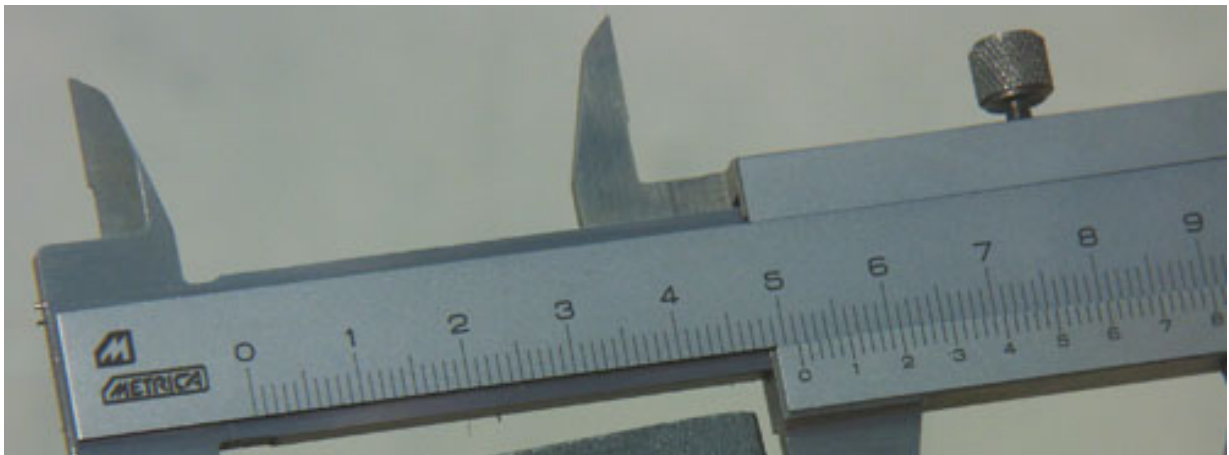
6. ábra Menet mérés mérőórás tolómérővel

7. ábra Cső belső átmérő mérése

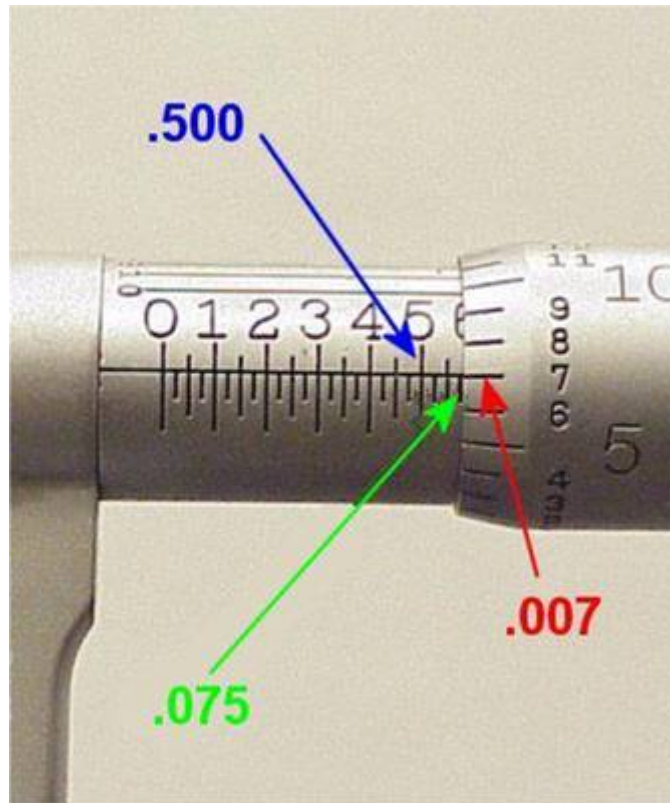
8. ábra A munkadarab helyes befogása

9. ábra Leolvasási példa 0,02-os tolómérőn

10. ábra Hagymányos kengyeles mikrométer

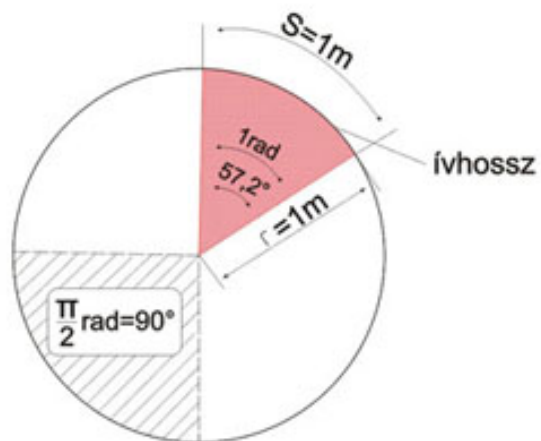
11. ábra Mikrométer nóniusz osztása

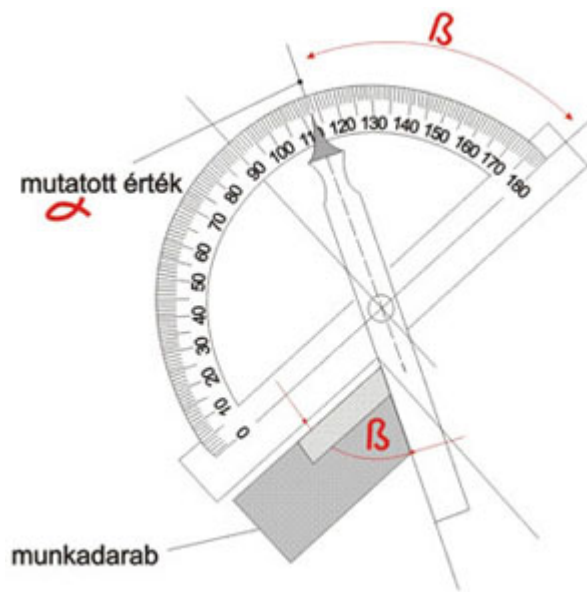
12. ábra A mikrométeren leolvasott méret: 5,783 mm

13. ábra Lézeres távolságmérő

14. ábra Radián értelmezése

15. ábra Változtatható mértékű szögmérő

16. ábra Cső ferde vágásának szögmérése

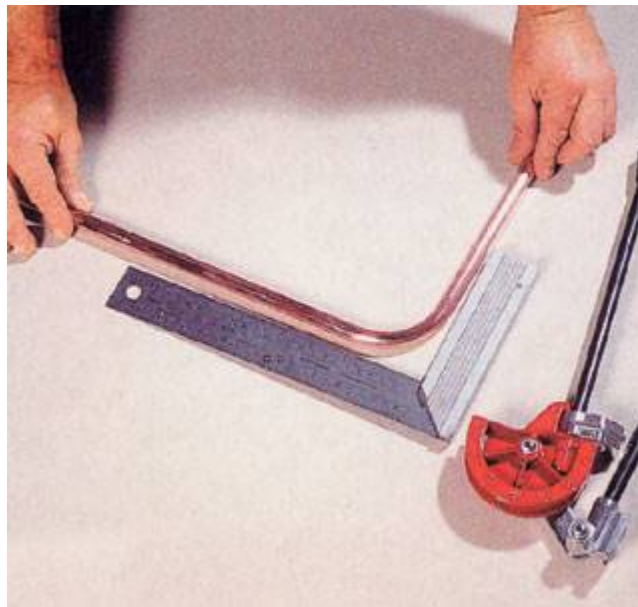
17. ábra A mozgó szárú szögmérés

18. ábra Digitális kijelzésű szögmérő

19. ábra Az előírt szög ellenőrzése idomszerrel

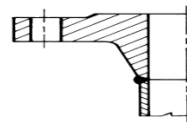

20. ábra Csőhajlítás ellenőrzése derékszög segítségével

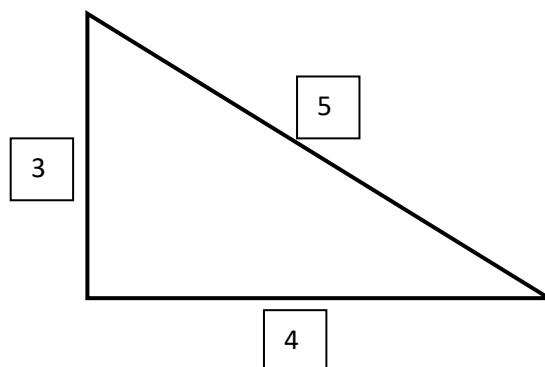

21. ábra Derékszög ellenőrzés

A derékszöget helyezze a munkadarabra úgy, hogy a hosszabbik szárát a bázisfelülethez ütközteti, és a munkadarabon lefelé csúsztatja addig, míg a rövidebbik szár az ellenőrzendő felülethez ér. Pontos derékszög esetén az ellenőrzendő felület érintkezésénél nincs fényrés.

22. ábra Karimaderékszög és a karimák

23. ábra Egyszerű derékszög kimérése

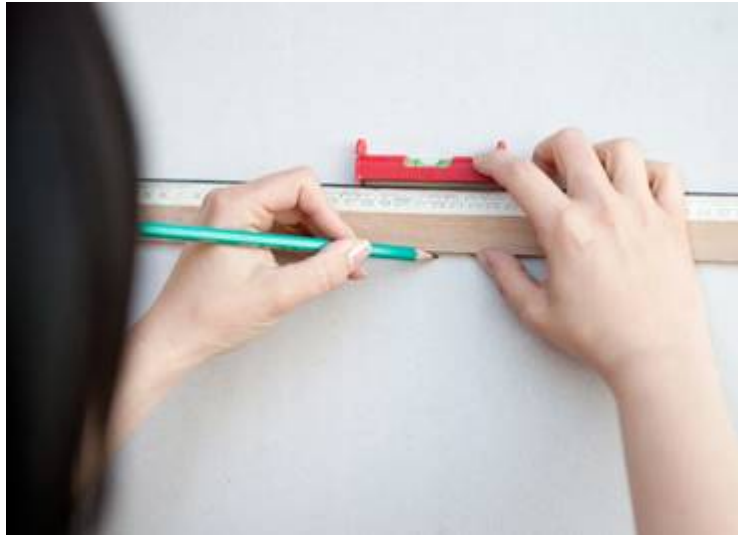
24. ábra Csöves vízimérték

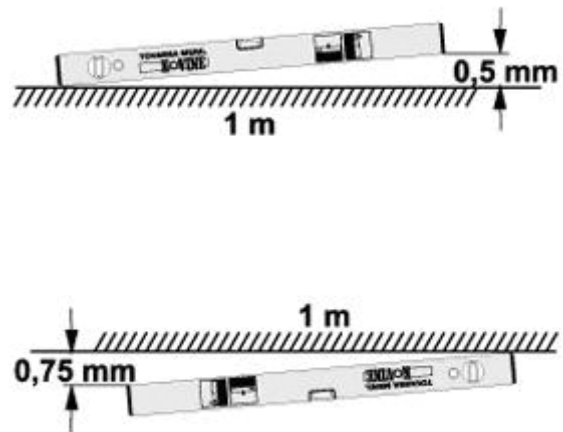
25. ábra Mágneses vízszintmérő csővezeték ellenőrzéséhez

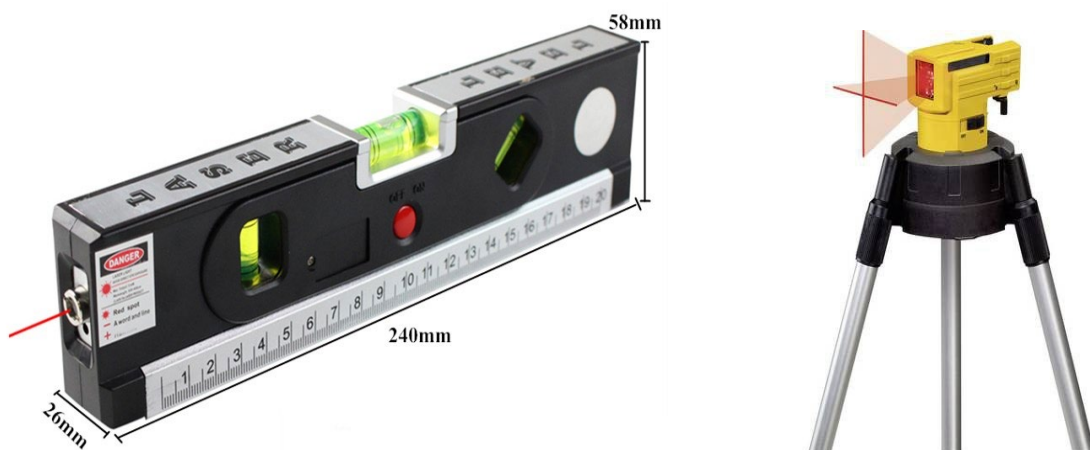
26. ábra csővezeték lejtésének ellenőrzésére alkalmas vízszintmérők

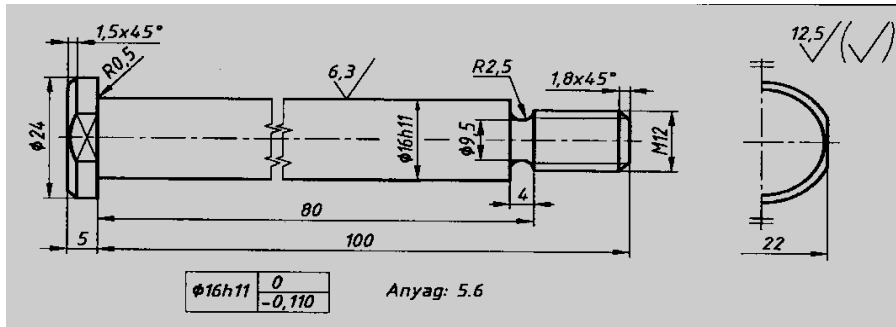
27. ábra Rövid vízszintmérő használata

28. ábra A vízszintmérő pontossága különféle mérési pozícióban.

29. ábra Lézeres vízszintező

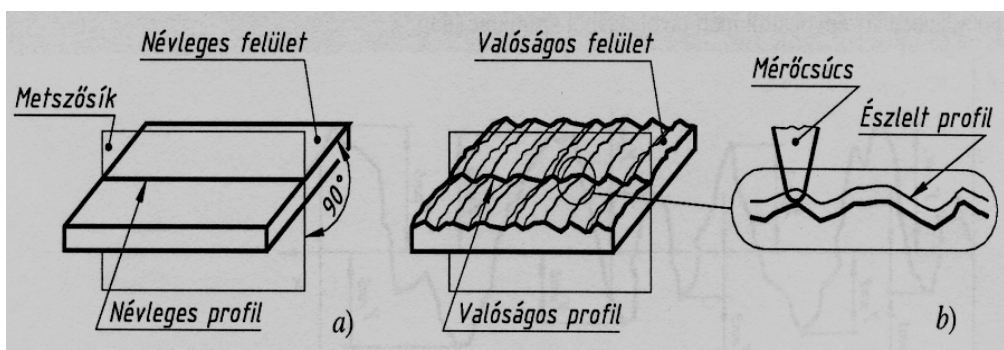

34. ábra Tűrés megjelenítése alkatrészrajzon

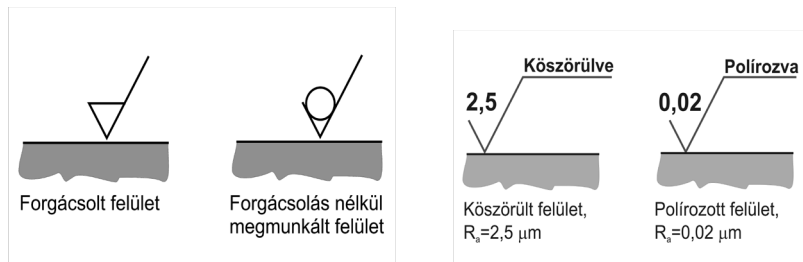
Illesztések jellemzői

2.táblázat

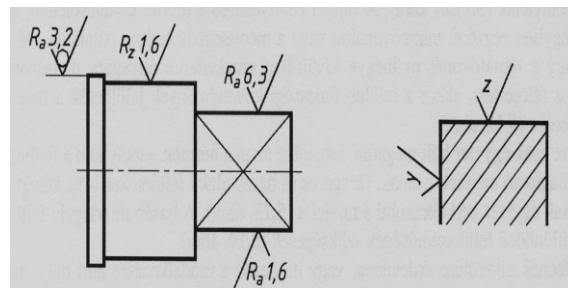
Neve	Illeszkedés	Jellemzői	A tűrésmezők helyzete	Betűjele
Laza	Csak játék ($AH_L > FH_C$)	<i>NJ, KJ, MJ</i>	<p>Lyuk Lyuk Csap Csap</p>	$H \rightarrow a...h$ $h \rightarrow A...H$
Szilárd	Csak fedés ($AH_C > FH_L$)	<i>NF, KF, MF</i>	<p>Csap Csap Lyuk Lyuk</p>	$H \rightarrow p...zc$ $h \rightarrow P...ZC$
Átmeneti	Játék vagy fedés	<i>NF, NJ</i>	<p>Lyuk Csapok</p>	$H \rightarrow js...n$ $h \rightarrow JS...N$

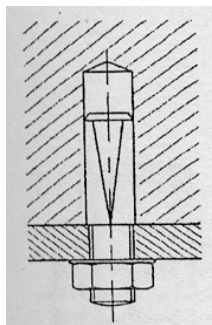
35. ábra Felületi érdesség nagyított képe

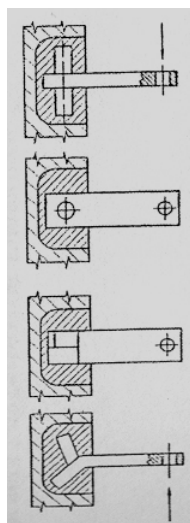
36. ábra Általános felületminősítő jelek

37. ábra Felületi érdesség méretmegadása rajzon

38. ábra betonfödémbe elhelyezett fém dűbel-csavar

39. ábra oldalfalba fészekvéséssel elhelyezett bilincsszár

40. ábra Univerzális gyorsbilincs és gumis bilincs légcsatorna csövekhez (Spiró csövekhez)

41. ábra Gumis csőbilincsek

42. ábra Csőbilincs műanyag tiplivel

43. ábra Horganyzott acélbilincsek

44. ábra HILTI szalag

45. ábra Menetes szár és menetes toldó

46. ábra Rézcső függesztése gumis bilincsbe

47. ábra Műanyag csőbilincsek réz és műanyagcsőhöz

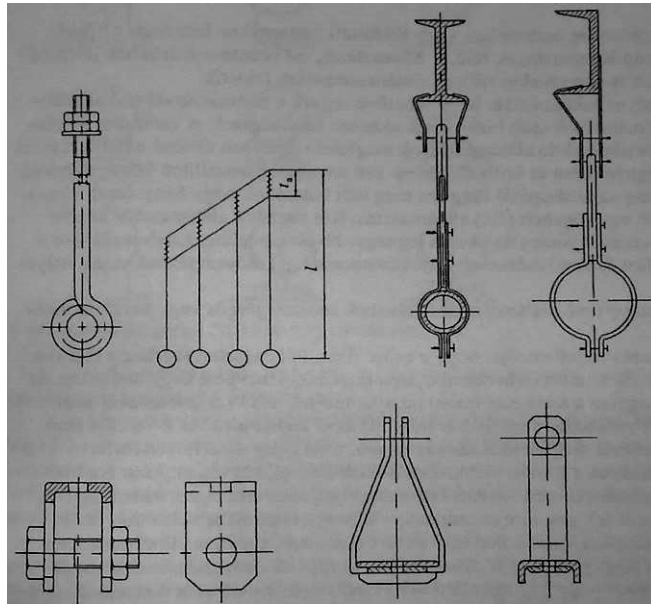

48. ábra Kettős csőbilincs rézcsőhöz

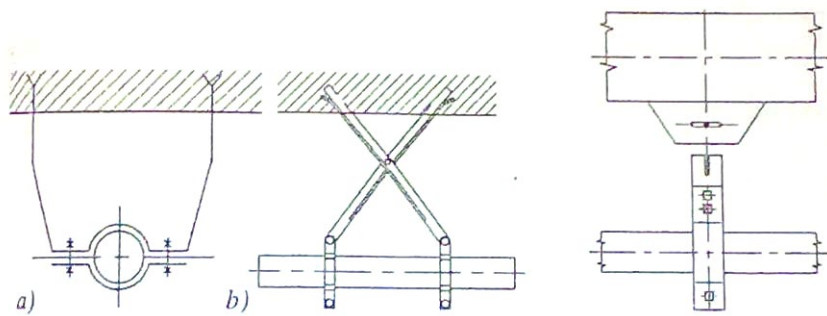
Rögzítési távolságok folyadékot szállító rézvezetékeknél

3. táblázat

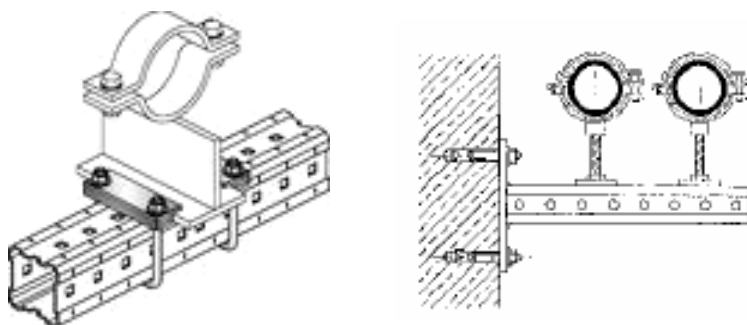
Külső átmérő, mm	12	15	18	22	28	35	42	54	64	76,1	88,9	108	133	159
Rögzítési távolság, m	1,25	1,25	1,50	2,00	2,25	2,75	3,00	3,50	4,00	4,25	4,75	5,00	5,00	5,00

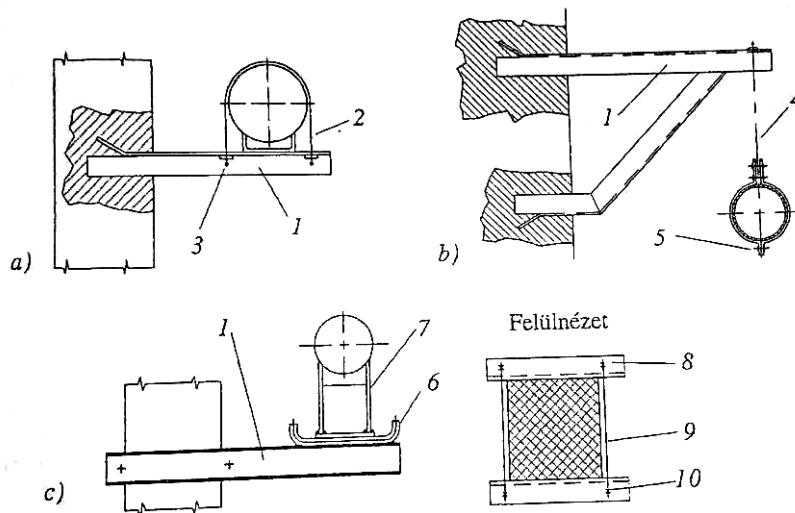
49. ábra Függesztő szár kialakítások mozgó felfüggesztéshez

50. ábra Fix egyenes és kereszttartós csőmegfogási módok

51. ábra A fixmegfogás sínre több párhuzamos vezetéknél

- 1 konzol 2 bilincs 3 csőlefogó csavar 4 függesztőszár 5 bilincs
 6 csúszó vályú 7 csőtámasz 8 ellentartó 9 összehúzó csavar 10 szorítóanya
 a) egyszerű b) megtámasztott c) oszlopra erősített

52. ábra Konzolos csőfelfüggesztési módok

53. ábra Fali konzolok csőbilincsek alátámasztására

acélsodronyos bilincs

előszerelt állapot

elkészült csőfüggesztés

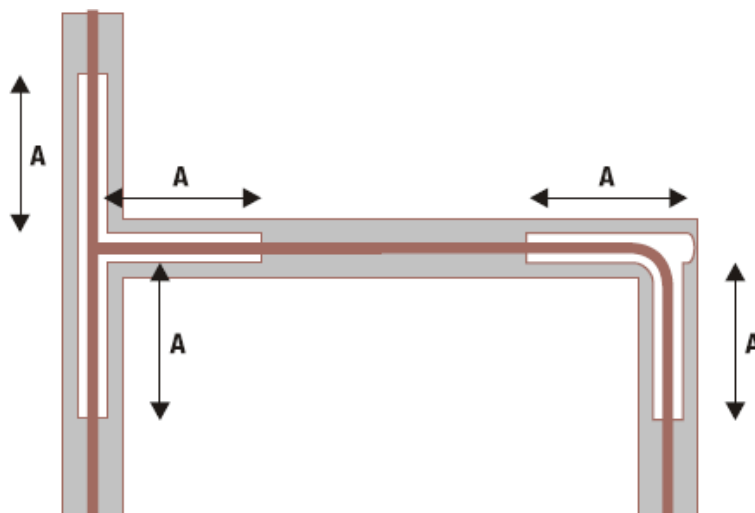
54. ábra Univerzális gyorsbilincs

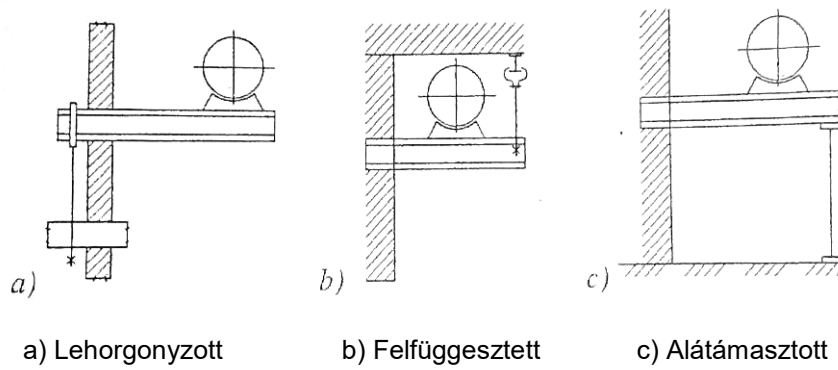
55. ábra Horonyvéső

56. ábra Horonymaró kisgépek

57. ábra T-elágazás, és iránytörés hőtágulás biztosítására alkalmas kialakítása

58. ábra Konzolos megfogások

Elektromos falfúró és vésőkalapács Akkus sarokcsiszoló Ipari porszívó

59. ábra Gyakran használt elektromos kisgépek

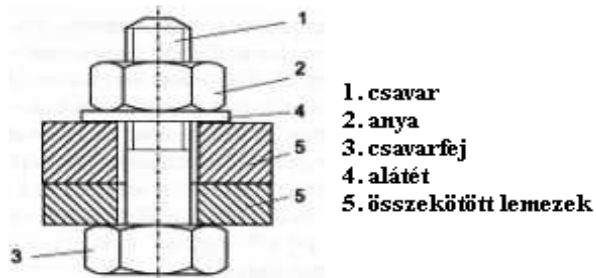

60. ábra Betonvéső kézvédővel

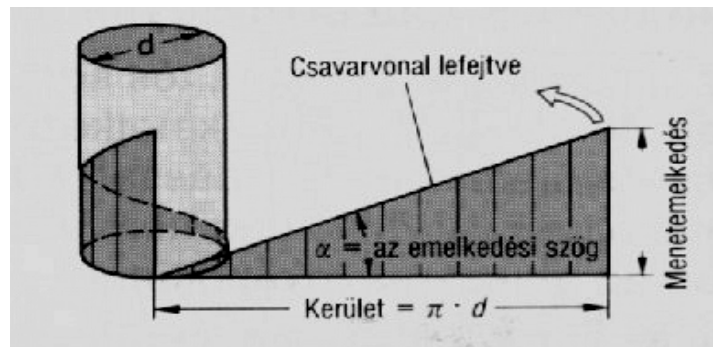

kalapács kanál merítőkanál (fándli) spakli

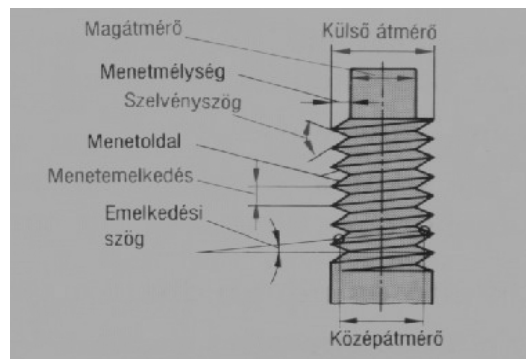
61. ábra Kőműves kéziszerszámok

62. ábra Csavarkötés elemei

63. ábra A csavarvonal származtatása

64. ábra A menetjellező méretei

65. ábra Élesmenet profil

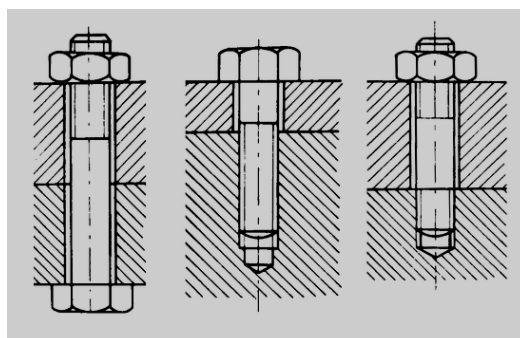
Metrikus menet méretei

4. táblázat

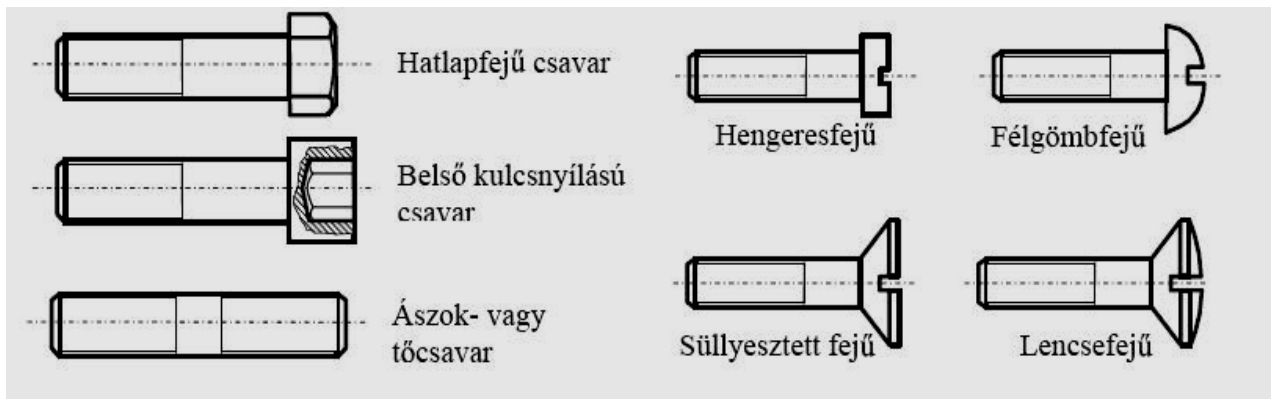
Normál menet		Finom menet
D	h	D x h
M 8	1,25	M 8 x 1
M10	1,5	M 10 x 1,25
M16	2	M 16 x 1,5
M20	2,5	M 20 x 2
M24	3	M 24 x 2
M30	3,5	M 30 x 2
M 36	4	M 36 x 3

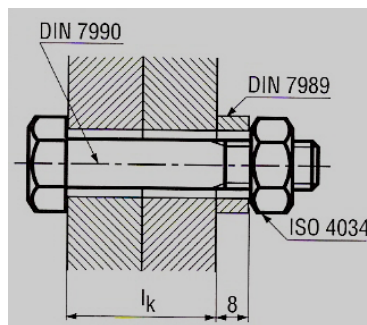
66. ábra Különféle kötőelemek

67. ábra Csavarkötések

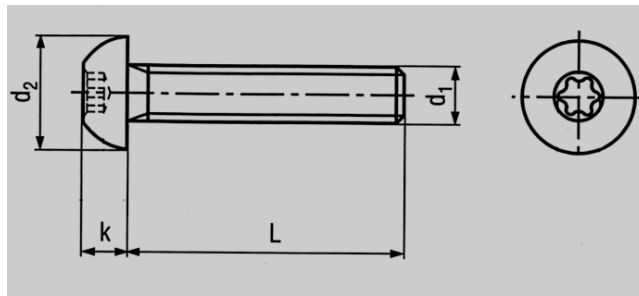
68. ábra Csavarfej típusok

69. ábra Átmenő csavarkötés szabványos elemei

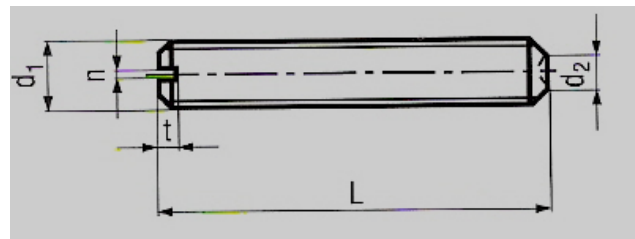
70. ábra Belső kulcsnyílású csavarok

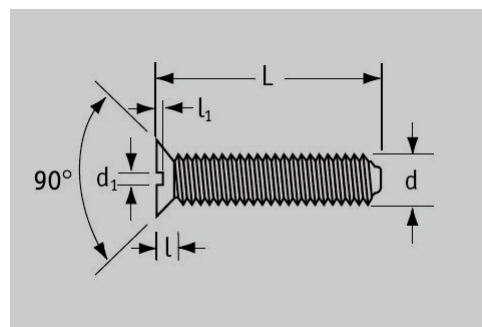
71. ábra TORX csavar

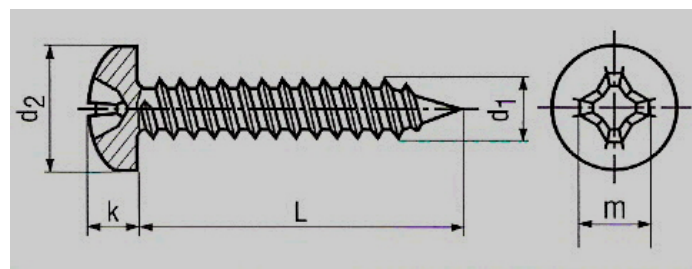
72. ábra Menetes szár

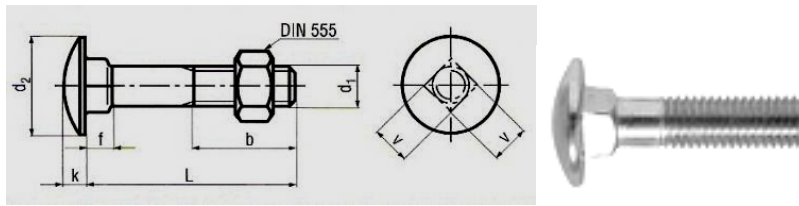
73. ábra Hernyócsavar

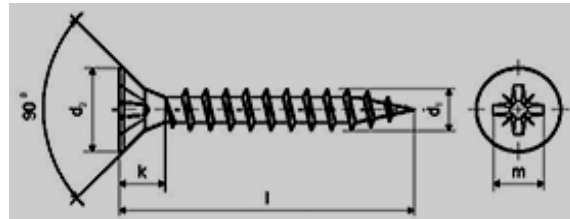
74. ábra Süllyesztett fejű csavar

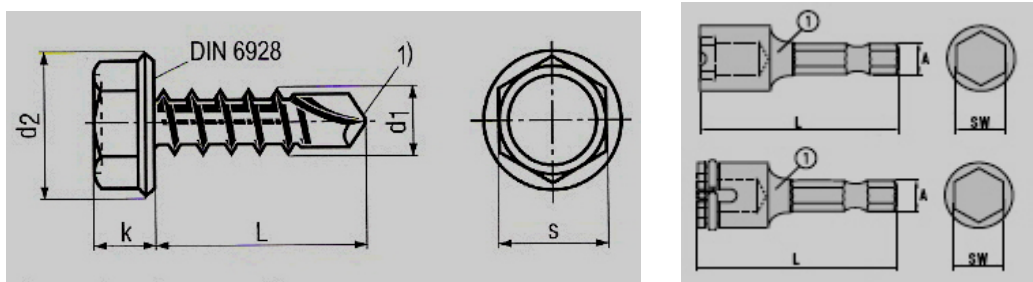
75. ábra D fejű csavar

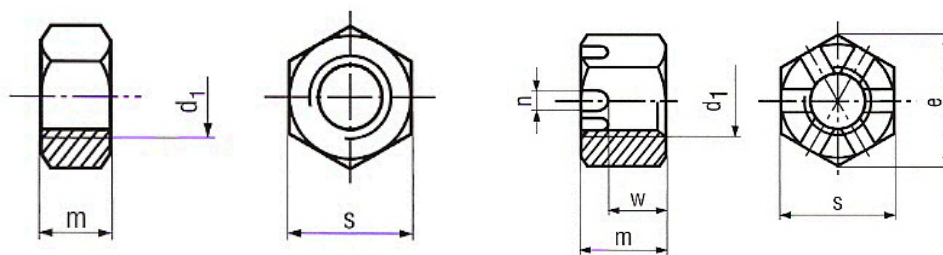
76. ábra Kapupánt csavar

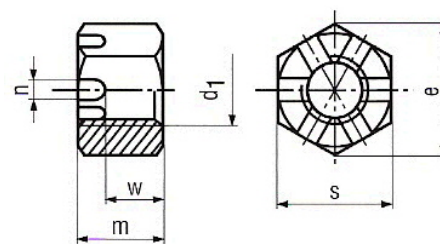
77. ábra Facsavar

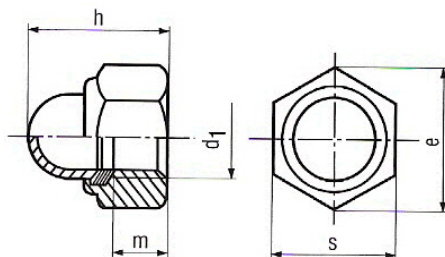
78. ábra Önfúró lemezcsavar és a behajtó fej

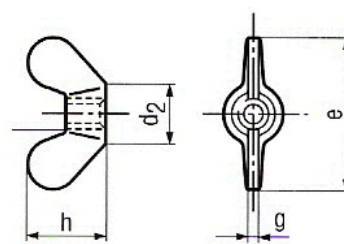
hatlapú anya

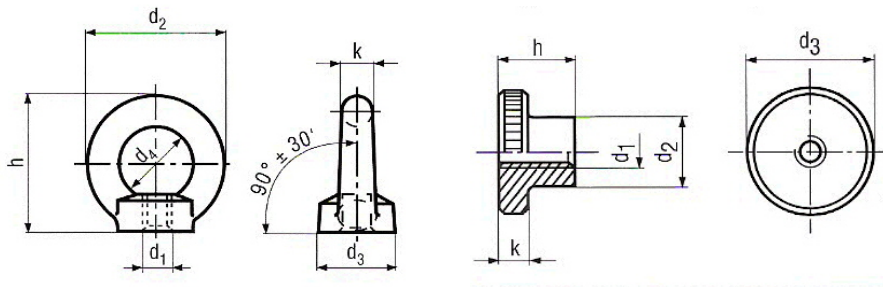
koronás anya

zárt anya

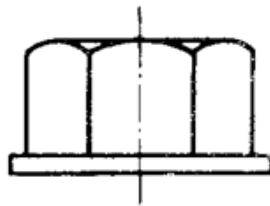
szárnyas anya

gyűrűs anya

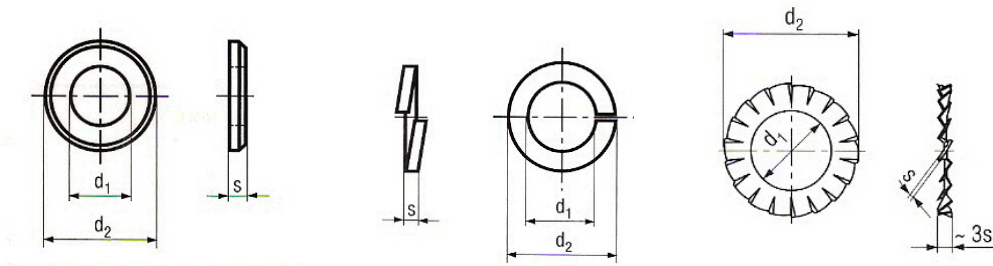
recézett anya

79. ábra Csavaranyák

80. ábra Peremes anya

Alátétek

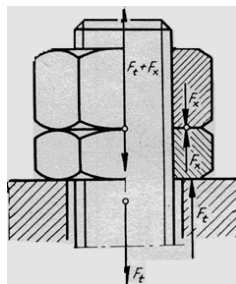

lapos

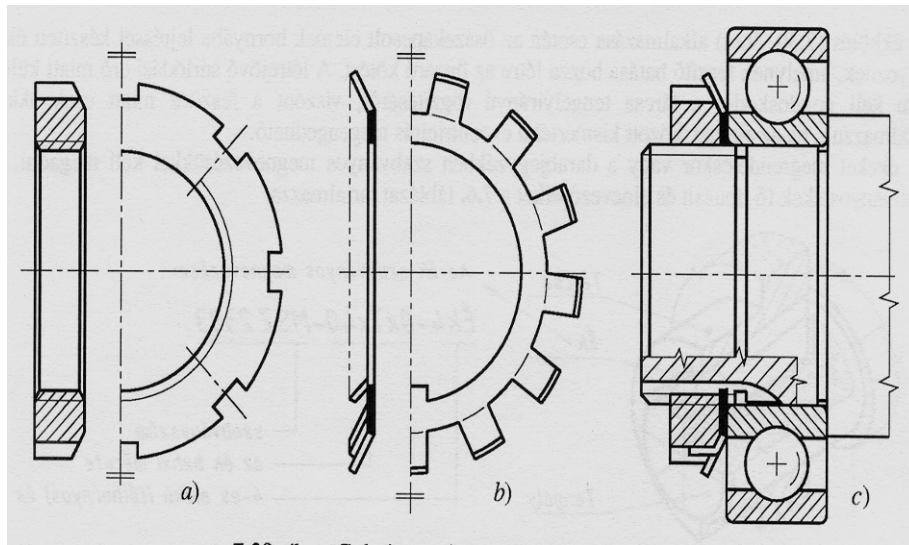
rugós

fogazott

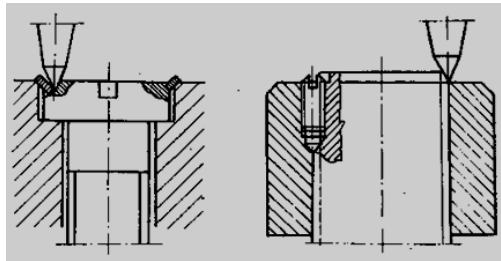
81. ábra Alátétek

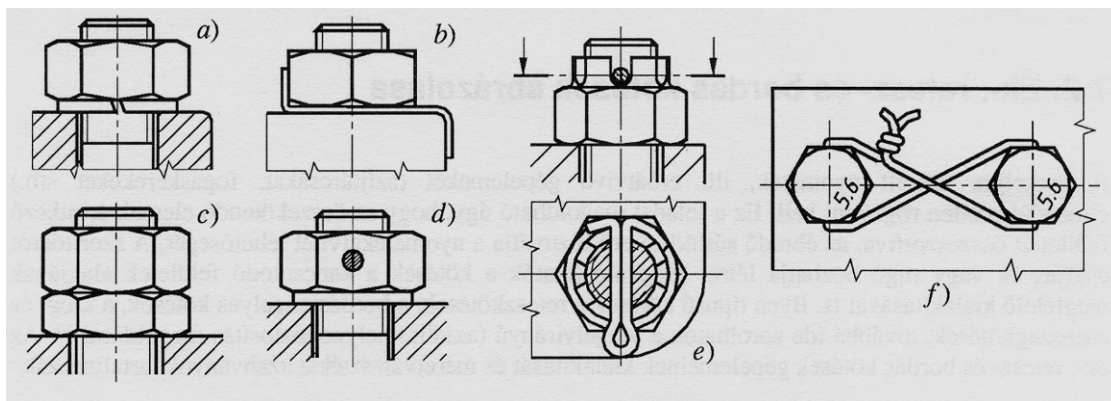
83. ábra Rugós alátét

84. ábra a) hornyos csapágyanya b) biztosítólemez c) csapágyrögzítés

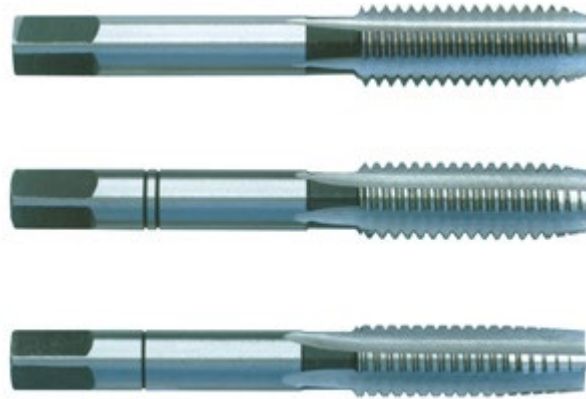

85. ábra Csavarbiztosítás pontozóval és hernyócsavarral

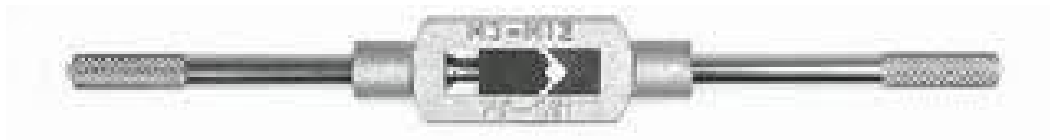

a) rugós alátét b) biztosítólemez c) ellenanya d) e) sasszeg f) biztosítóhuzal

86. ábra Különféle csavarbiztosítások

87. ábra A menetfúrók szárán lévő jelölések

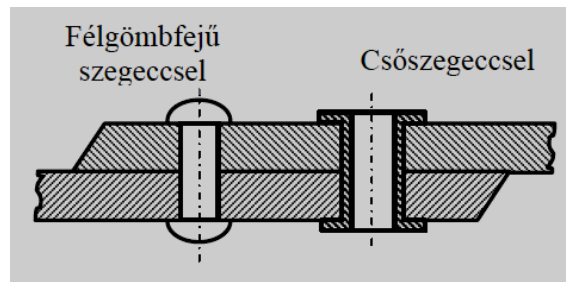
88. ábra Menetfúró fordítóvas

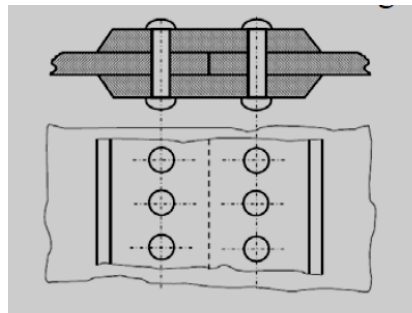
89. ábra Kézi menetfúró és metsző készlet

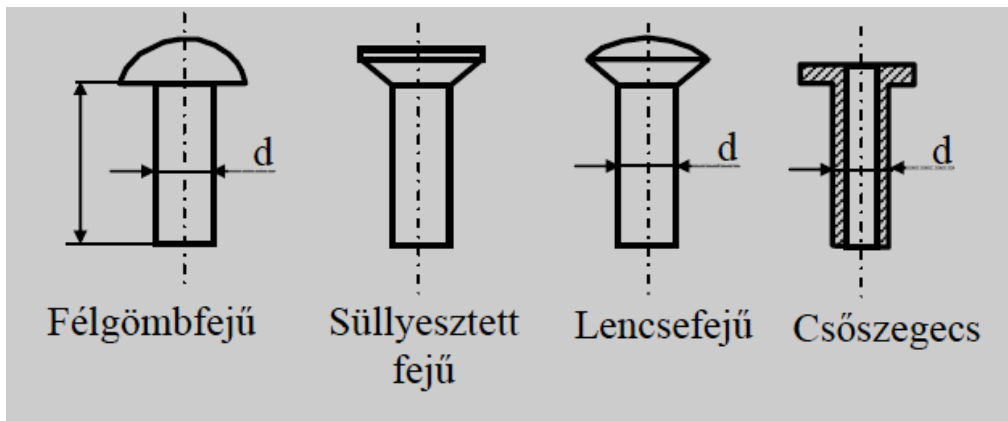
90. ábra Menetmetsző és hajtóvas

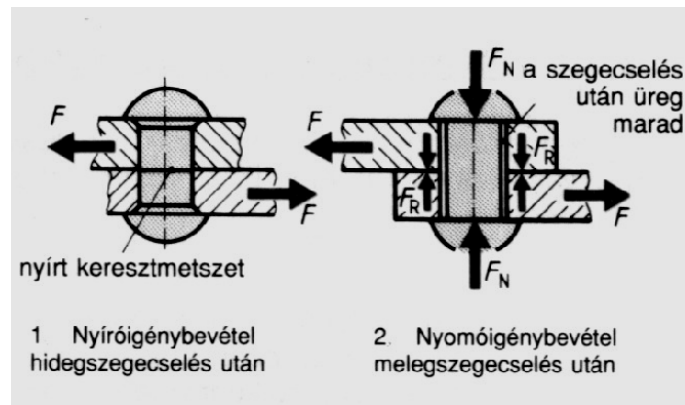
91. ábra A szegecskötés metszete

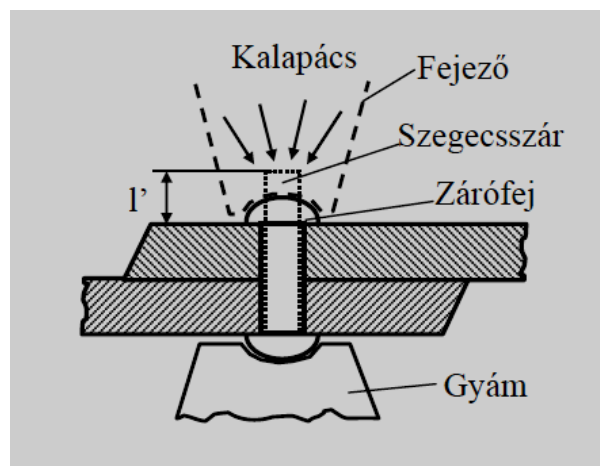
92. ábra Kétsoros átlapolt szegecskötés

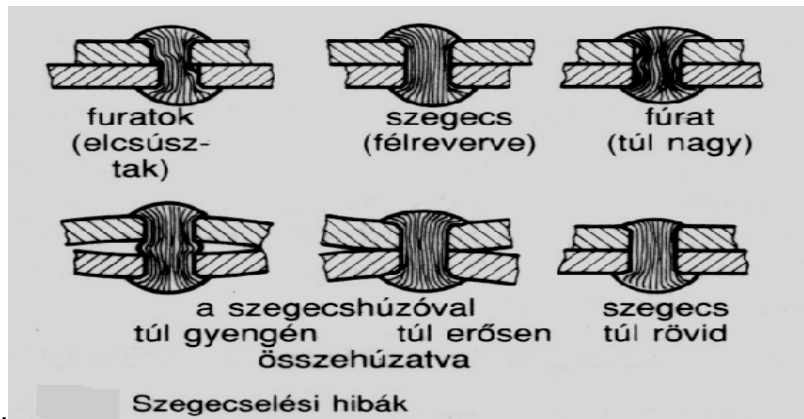
93. ábra Szegecsfej kialakítások

94. ábra Szegecskötés igénybevétele

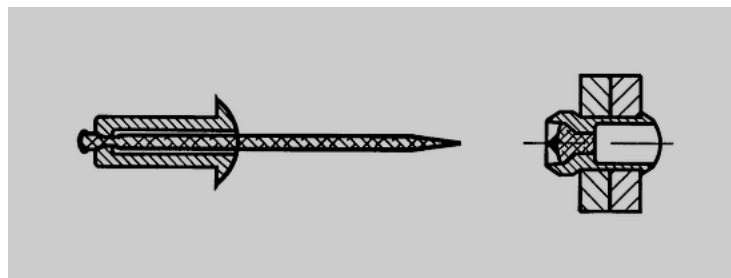
95. ábra A szegecselés szerszámai

96. ábra Hibás szegecselés

97. ábra Pop szegecs képe és metszete

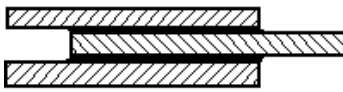
98. ábra Popszegecs és az elkészült kötés

99. ábra Kézi popszegecs húzó szerszámok

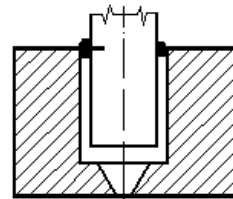
100. ábra Anyagúrrú és csavar

Lemezforrasztás

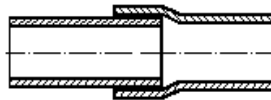
Lemezcsatlakozás

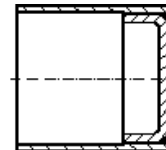
Rúd beforraszt

Lemezforrasztás

Tokos csőcsatlakozás

Csővég lezárás

101. ábra Forrasztási kötéspódok

a)

b)

c)

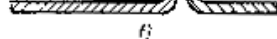
d)

e)

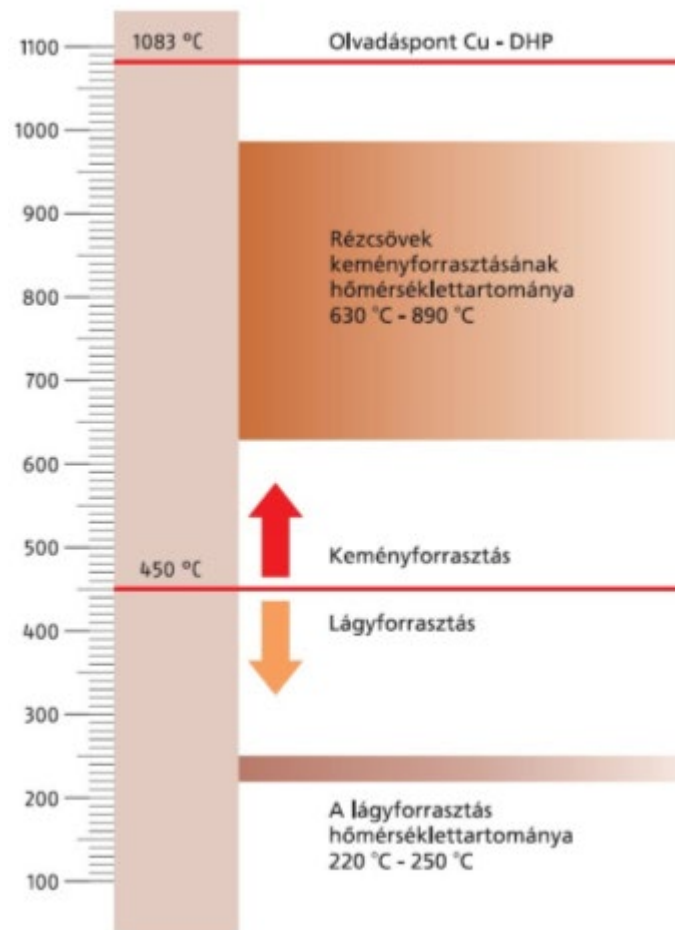

f)

g)

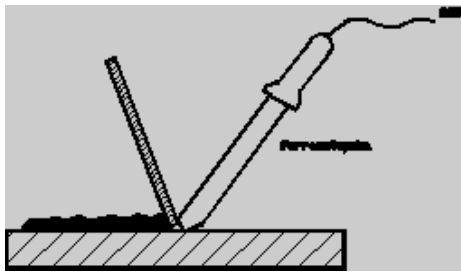
102. ábra Forrasztott kötések kialakítása

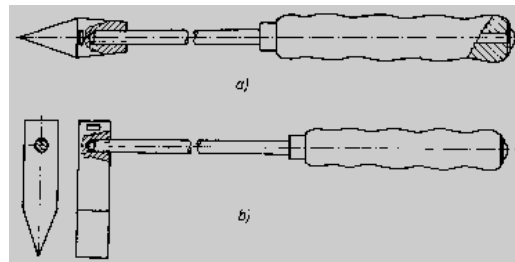
103. ábra Forrasztás hőmérséklet értékei

104. ábra Forrasztáshoz használt kiegészítő eszközök

105. ábra Forrasztás pákával

a) hegyes b) kalapács alakú

106. ábra Forrasztópákák

107. ábra Elektromos forrasztópáka

PB palackos

benzines

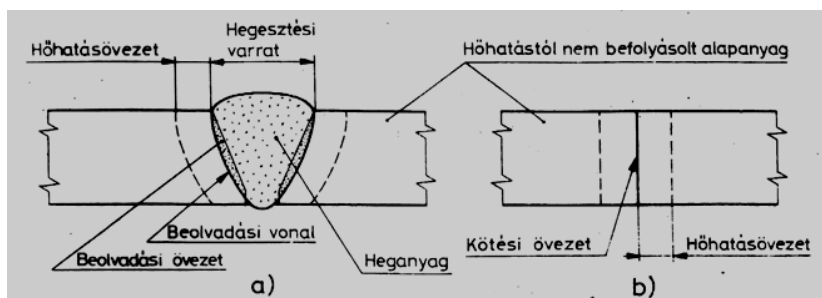
108. ábra Forrasztólámpák

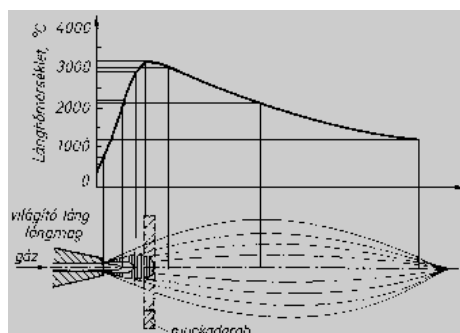
109. ábra Forrasztó készlet: oxigénpalack, etilén palack, tömlők, pisztoly, keverőszár.

110. ábra PB palackra csatlakozó égőfej

111. ábra Hegesztés varratképe

112. ábra A hegesztőláng hőmérsékleti diagramja

Oxidáló láng oxigénfelesleg
CuZn-ötvözetek hegesztéséhez

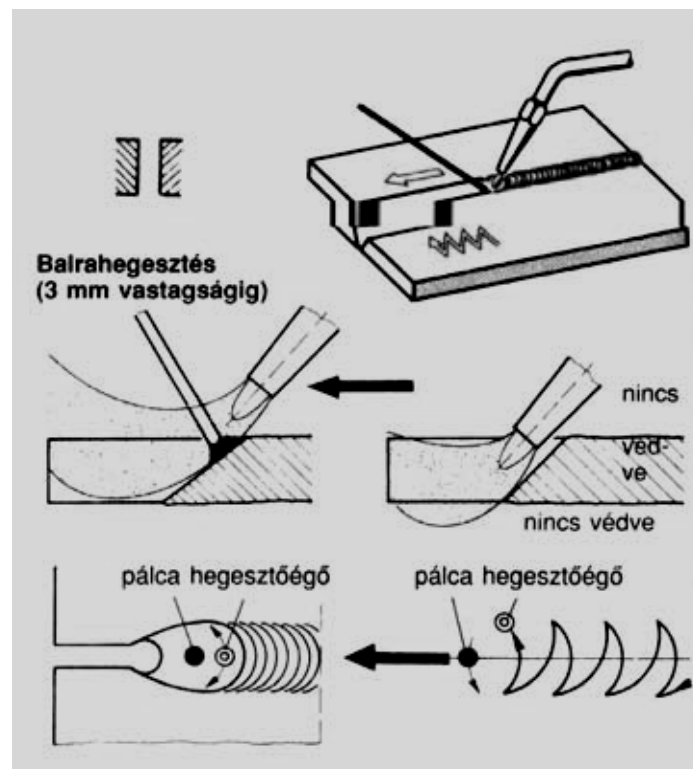

Semleges láng acél
hegesztéséhez

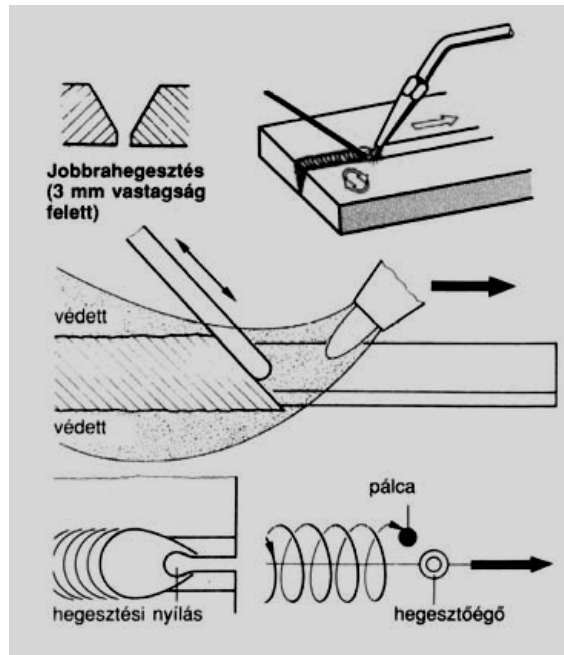

Redukáló láng
acetilénfelesleg
öntöttvas hegesztéséhez

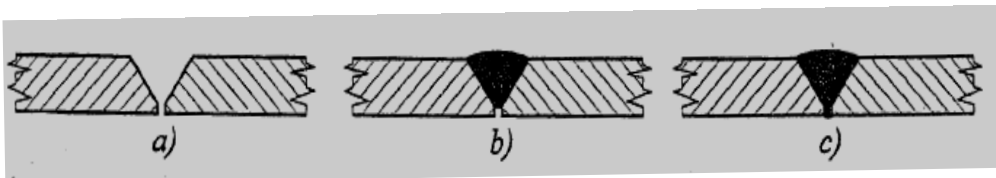
113. ábra Lángfajták

114. ábra Balra hegesztés

115. ábra Jobbra hegesztés

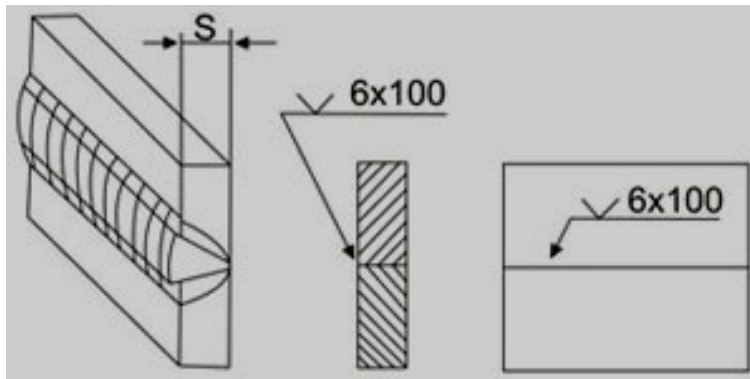

116. ábra A varrat kialakulása

5. táblázat

A különböző lemezvastagságokhoz ajánlott varratalakok

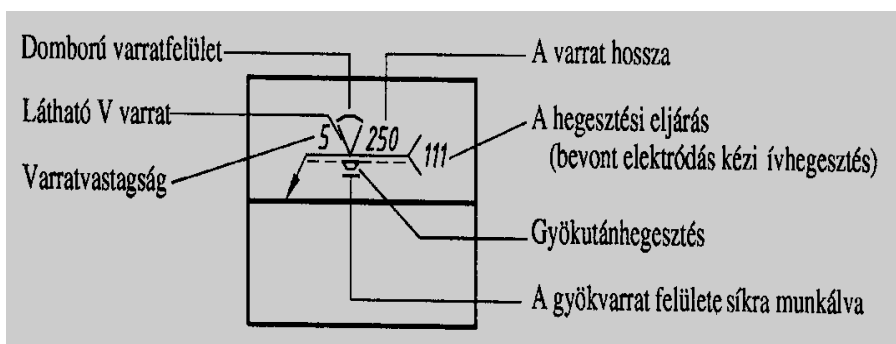
Az összekötendő lemezek		
megmunkálásának jelképe	a varrat megnevezése	vastagsága
	Élvarrat	1,5 mm-ig
	I varrat	5 mm-ig
	V varrat	5–15 mm-ig
	X varrat	15 mm fölött
	U varrat	20 mm fölött

117. ábra Varratjelölés

Alak	Jelölés	Megnevezés
		peremvarrat
		I varrat
		V varrat
		kettős V varrat
		Y varrat
		kettős Y varrat
		fél V varrat
		fél Y varrat
		U varrat
		kettős U varrat
		J varrat
		kettős J varrat
		sarokvarrat
		domború sarokvarrat
		homorú sarokvarrat
		kettős sarokvarrat

118. ábra Varratfajták és tervjelképei

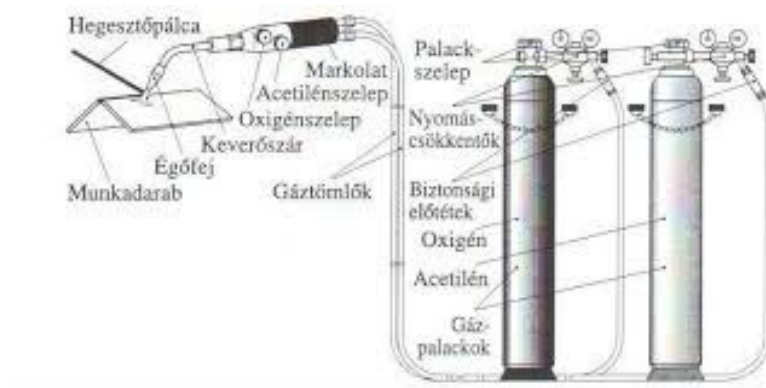

119. ábra Varrat jelölés és méretmegadás

Varratjelek értelmezése

6. táblázat

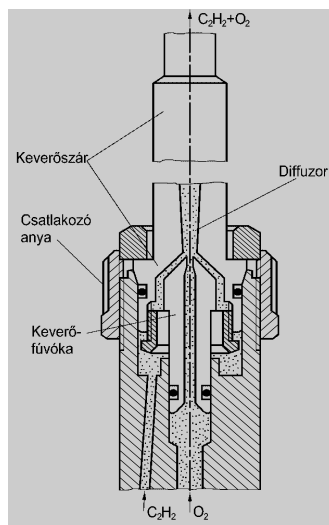
Előírás	Értelmezés
	<ul style="list-style-type: none"> - helyszíni hegesztés; - nyíl felőli oldalról hegesztett, domború szabadfelületű, 5 mm vastag V varrat, 250 mm varrathosszal; - síkra munkált gyökvarrat; - hegesztési eljárás (111): bevont elektródás kézi ívhegesztés
	<ul style="list-style-type: none"> - körbehegesztett varrat; - 4 mm varratoldal-hosszúságú, homorú szabadfelületű, egyoldali sarokvarrat, 95 mm varrathosszal; - a varrat a másik (takart) oldalra készítendő
	<ul style="list-style-type: none"> - 3 mm varratvastagságú, kettős sarokvarrat, lapos szabadfelülettel, 120 mm hosszon; - hegesztési eljárás (311): gázhegesztés
	<ul style="list-style-type: none"> - 5 db. 35 mm hosszú és 2 mm varratszélességű vonalvarrat (pontosoros kötés), egymástól 30 mm távolságra
A gyakori hegesztési eljárások számkódjai	<ul style="list-style-type: none"> 111 bevont elektródás kézi ívhegesztés; 114 porbeles huzallal, védőgáz nélkül végzett ívhegesztés; 12 fedettívű hegesztés; 131 fogyóelektródás, semlegesgázos ívhegesztés (MIG); 135 fogyóelektródás, aktív védőgázos ívhegesztés (MAG); 136 porbeles huzallal, aktív védőgázzal végzett hegesztés; 141 volfrámelektródás, semlegesgázos ívhegesztés (TIG); 15 plazmaív-hegesztés; 311 gázhegesztés (oxigén-acetilén hegesztés).

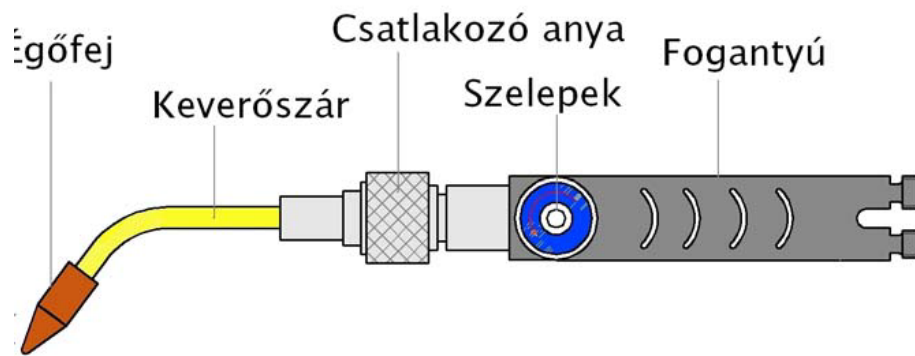
120. ábra A gázhegesztés vázlata

121. ábra Hegesztő készlet

122. ábra Hegesztőégő metszetrajza

123. ábra Hegesztőpisztoly szerkezete

124. ábra Visszaégést gátló patron

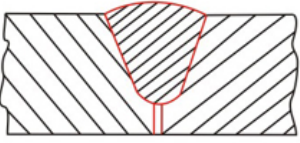
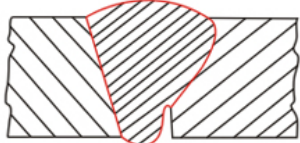
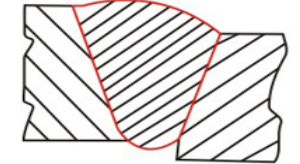
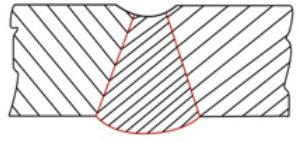
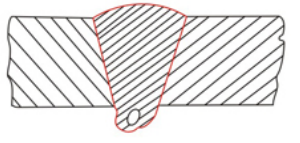
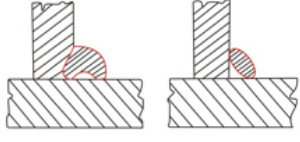

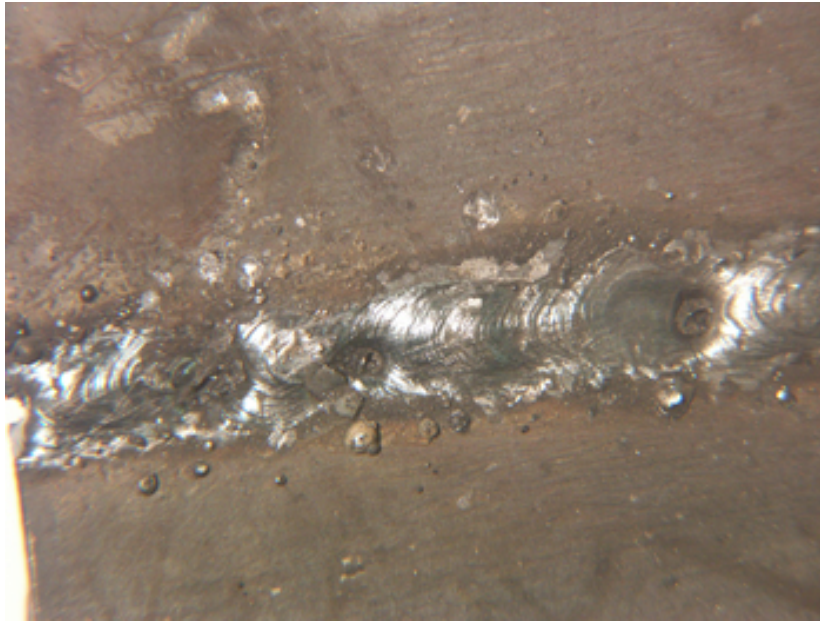
oxigén

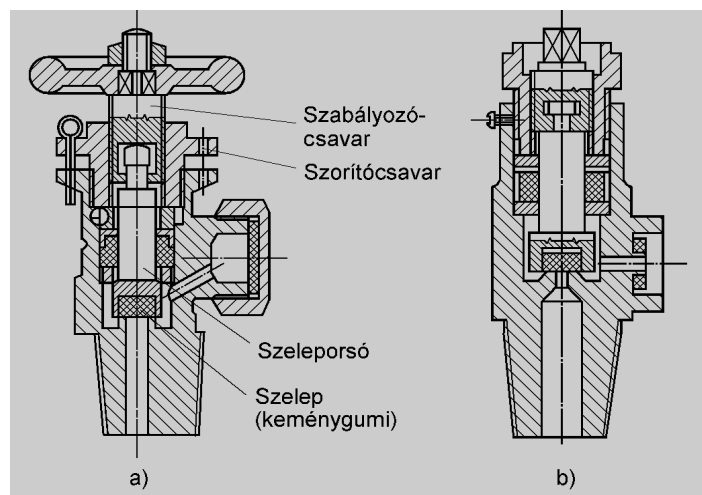
dissous

125. ábra Nyomáscsökkentők

	<p>Elégtelen átolvadás: kiküszöbölhető az illesztési hézag növelésével, vagy az áramerősség növelésével.</p>
	<p>Összeolvadási hiba: akkor keletkezik, ha az egyik munkadarabra több hő jut, mint a másikra. Ennek oka lehet a nem megfelelő elektróda tartás, valamint rossz elektróda ívelés.</p>
	<p>A lemezélek nem megfelelő illesztése: A mélyebben fekvő részekre kevesebb hő jutott. Ennek elkerülésére a lemezélek szintkülönbsége nem haladhatja meg az 1 mm-t.</p>
	<p>A homorú gyök: a fej feletti hegesztés tipikus hibája. Oka általában a munkadarabok közötti túl nagy résméret, vagy az túl nagy áramerősség.</p>
	<p>Gyökátrozkodás: oka elsősorban a túl nagy illesztési hézag, valamint a túl nagy áramerősség. Ez utóbbi esetben legtöbbször még gázzárvány is található a varrat gyök részében. Az esztétikai szempontokon túl technikai hibát is okozhat (pl. csővezetékben, ahol az áramlást gátolja).</p>
	<p>A sarokvarratok gyökhibáit a helytelen élezés, a rossz elektródatartás (a hegesztési hő csak az egyik lemezre irányul), vagy a nem megfelelően megválasztott áramerősség okozza.</p>

126. ábra Salakzárványok

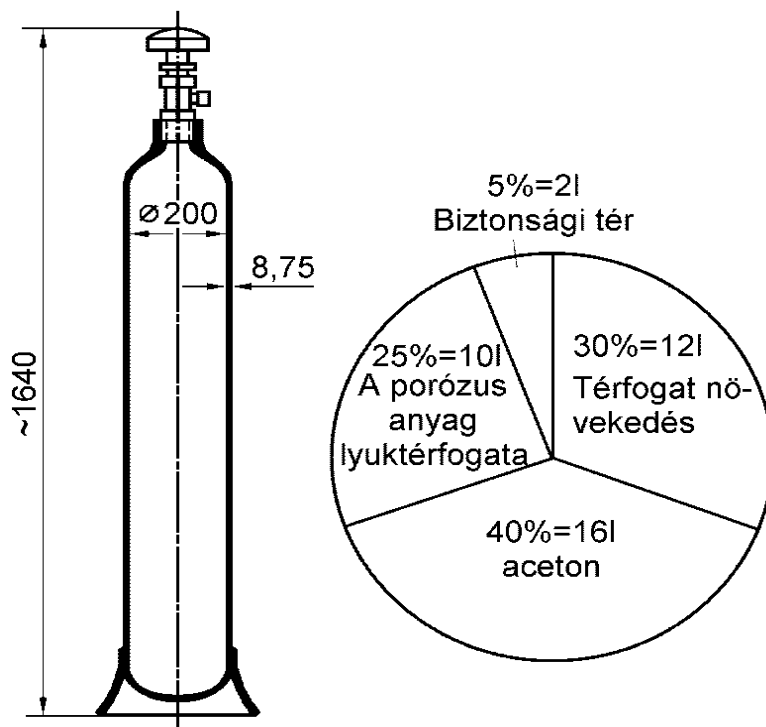

a) oxigénpalack-szelep; b) acetilénpalack-szelep

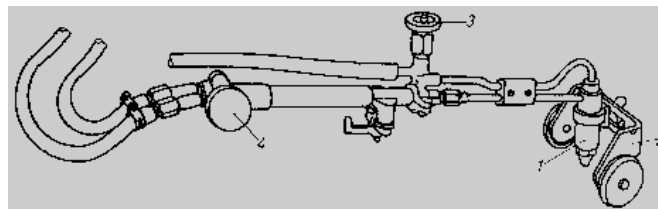
127. ábra. Palackszelepek

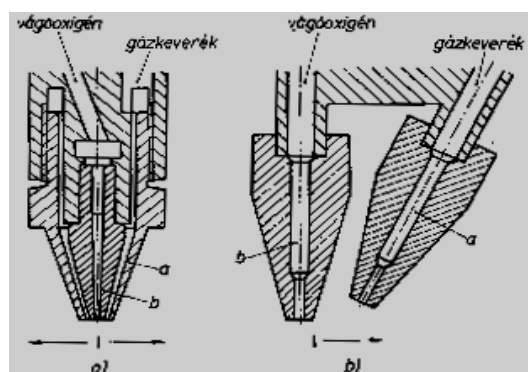
128. ábra Az oxigén és a dissous palack szelepe

129. ábra. A gázipalack kialakítása és térfogataránya 40 liter űrtartalmú palack esetén

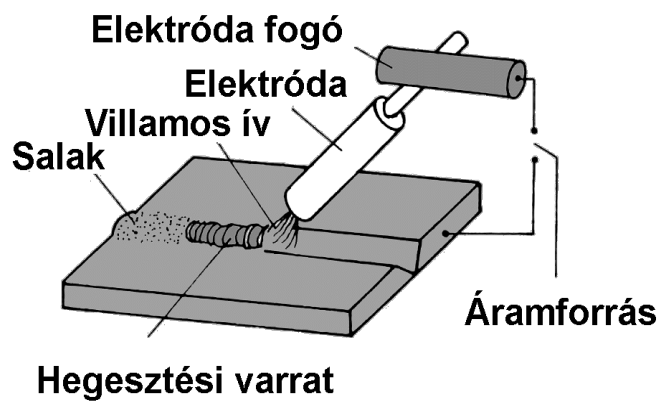

130. ábra A vágóégő legegyszerűbb szerkezeti megoldás

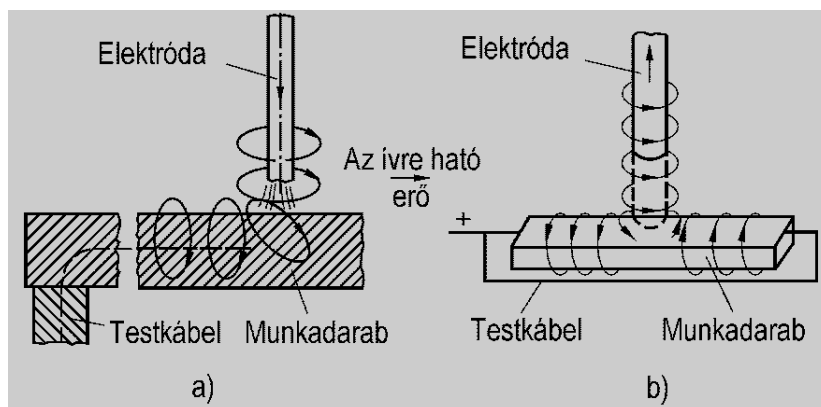

a) központos b) osztott fúvókás

31. ábra Vágóégők metszetrajza

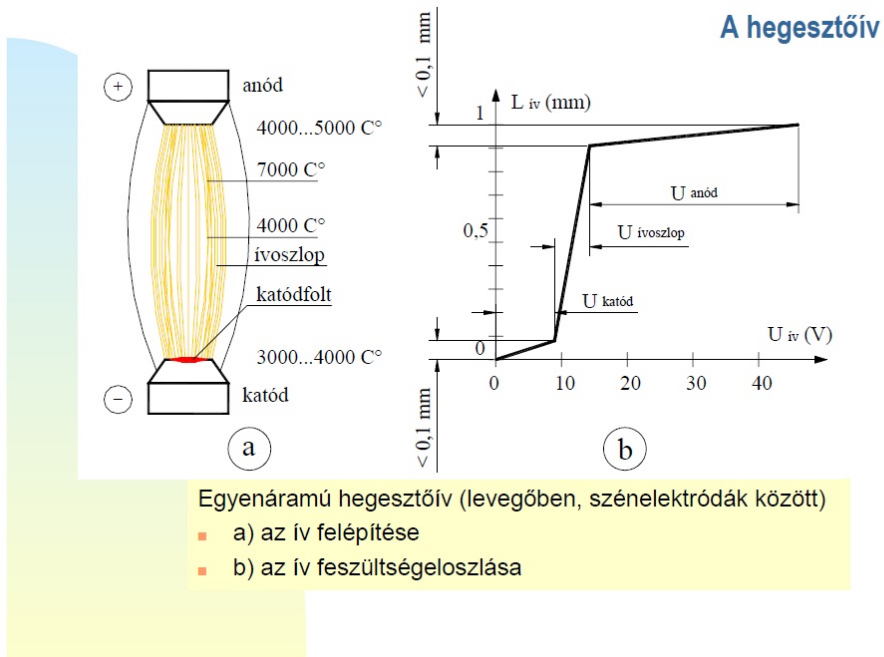

132. ábra A kézi ívhegesztés alapelemei

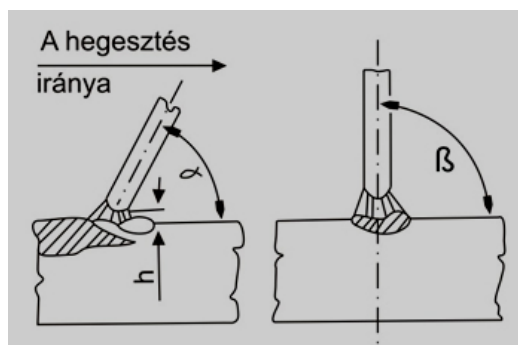
a) kialakulása; b) a fűvóhatás csökkentése a testkábel kétoldali csatlakoztatásával

133. ábra a Mágneses fűvóhatás

3

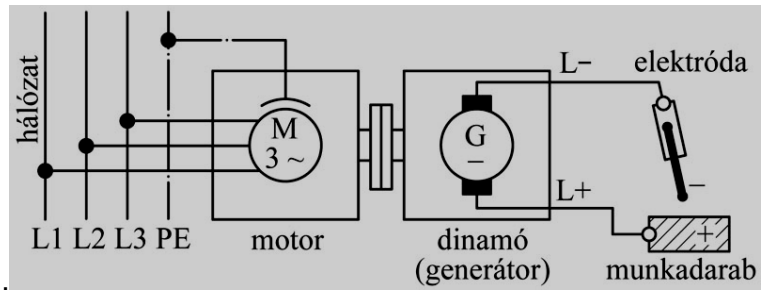
134. ábra A hegesztőív jellemző hőmérsékletértékei

135. ábra Az elektróda dőlésszöge

136. ábra Ívhegesztő transzformátor

137. ábra A hegesztőgenerátor kapcsolási elve

138. ábra Hegesztő robbanómotoros generátor

139. ábra Egyenirányító áramforrás

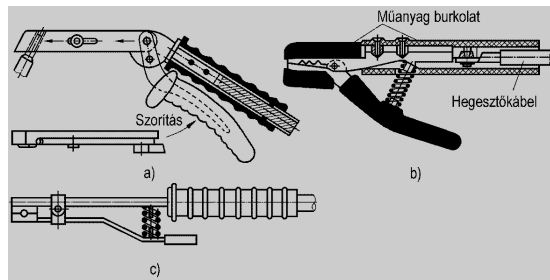
140. ábra Inverteres hegesztő berendezések

141. ábra Hegesztőkábel szerkezete, és a szerelt állapot

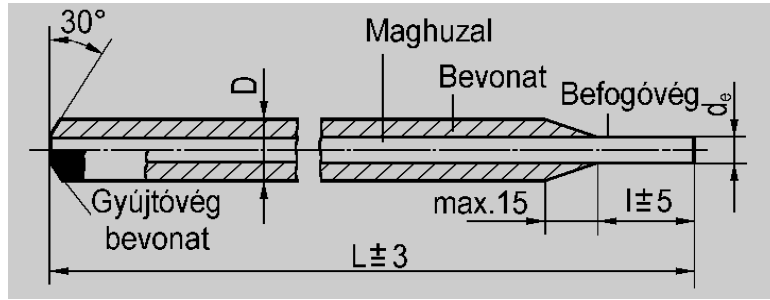
142. ábra Testvezeték szorítók

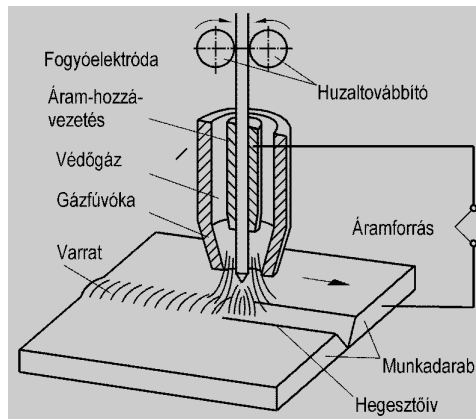
143. ábra Elektrógafogók

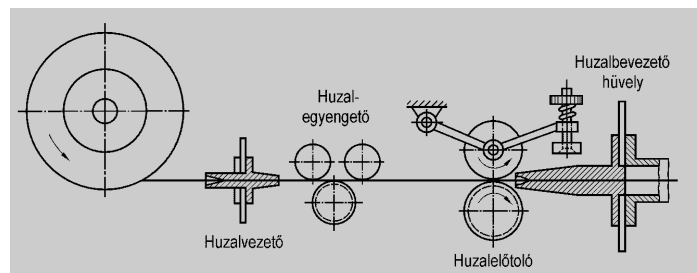
144. ábra Hegesztőelektródák

145. ábra Az elektróda részei

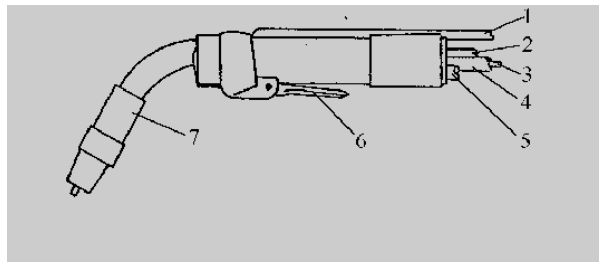
146. ábra A fogyóelektródás, védőgázos berendezés elemei

147. ábra Huzaladagoló

148. ábra Hegesztőhuzal

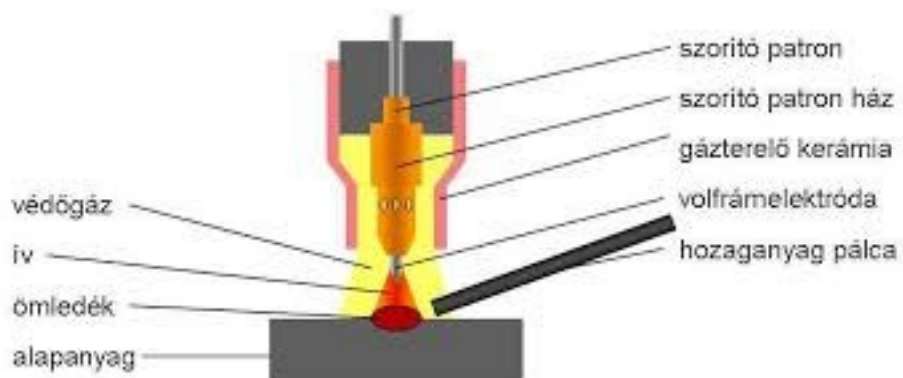

1 vezérlőkábel 2 gázvezeték 3 elektródahuzal 4 huzalvezető 5 árambevezetés 6 kapcsoló 7 fúvóka

149. ábra. Fogyóelektródás, védőgázos hegesztőfej

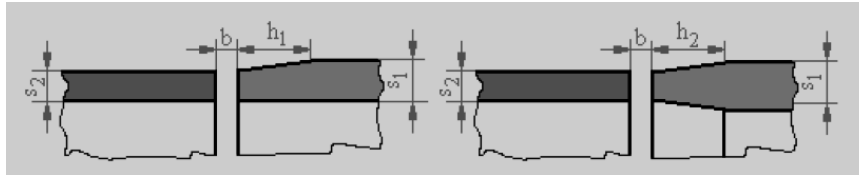
150. ábra CO₂ védőgázos fogyóelektródos ívhegesztő berendezés

151. ábra. Az argon védőgázos, volfram elektródás ívhegesztés elve

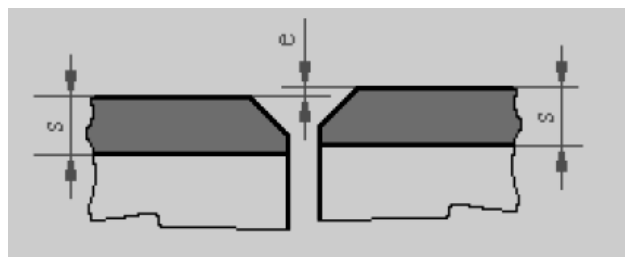
	s	b	c	α
I varrat	$S \leq 3,6 \text{ mm}$	3	-	-
V varrat	$3,6 < s \leq 12 \text{ mm}$	WPS szerint	2(+1) mm	$60 \pm 5^\circ$

152. ábra Hegesztett kötéseknél alkalmazott él kialakítások

s_1 (mm)	$s_1 - s_2$ (mm) legfeljebb	h_1	h_2
$3 \leq s$	$0,7 * s_1$	$5 * (s_1 - s_2)$	$2,5 * (s_1 - s_2)$
$3 < s \leq 8$	$0,6 * s_1$		
$8 < s \leq 11$	$0,4 * s_1$		
$11 < s \leq 25$	5 mm		

153. ábra Csővégek falvastagság-különbség kiegyenlítése

Falvastagság	Megengedett síkeltérés
$6 \leq s$	0,8 mm
$6 < s \leq 10$	1,2 mm

154. ábra megengedett síkeltérés csőkapcsolatnál

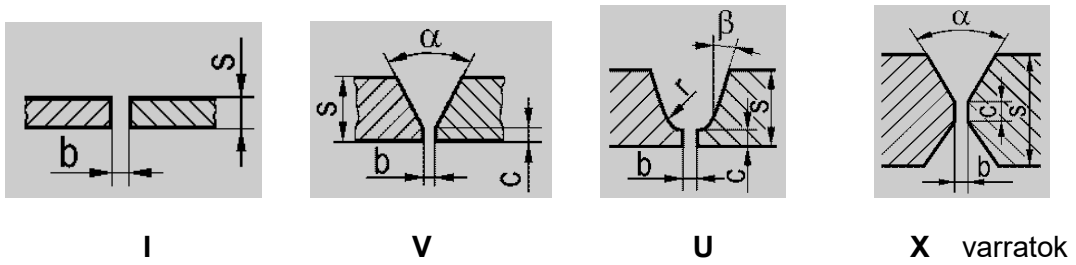
155. ábra Egysoros hegesztési varrat képe

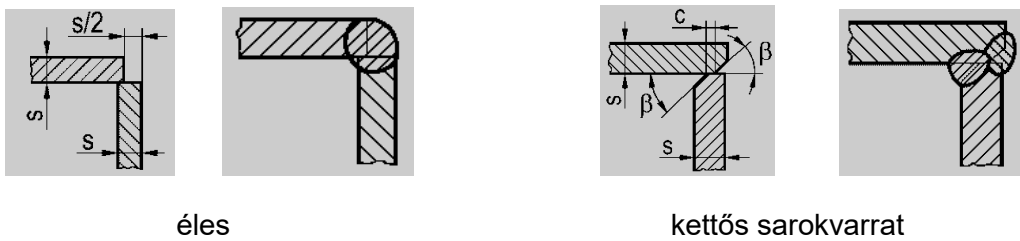
156. ábra Háromsoros fedővarrat

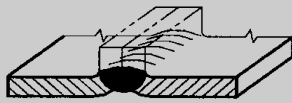

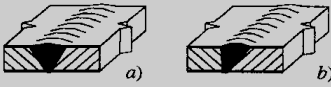

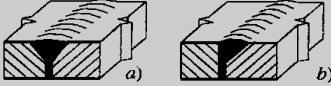

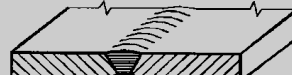

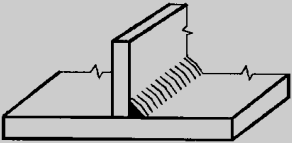

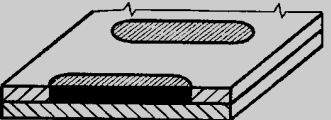

157. ábra Többsoros hegesztési varrat töltése

158. ábra Tompavarratok

159. ábra Sarokvarratok

Sor-szám	Megnevezés	Képies ábrázolás	Rajzjel
1.	Felperemezett lemezek közötti tompavarrat (peremvarrat)		
2.	Egyoldali tompa I varrat		
3.	a) egyoldali tompa V varrat		
4.	b) egyoldali tompa 1/2 V varrat		
5.	a) egyoldali tompa Y varrat		
6.	b) egyoldali tompa 1/2 Y varrat		
7.	a) egyoldali tompa U varrat		
8.	b) egyold. tompa J (1/2U) varrat		
9.	Gyökutánhegesztett tompavarrat Hátoldali varrat		
10.	Sarokvarrat		
11.	Horonyvarrat		

kézi

automatikus fejpajzs

160. ábra Hegesztőpajzsok

161. ábra Aktívszenes maszk

kötény

kesztyű

bakancs

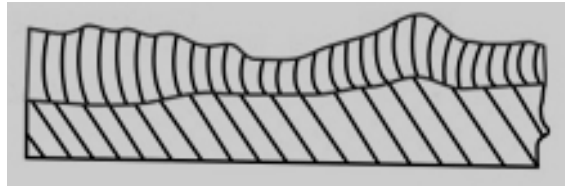
lábszárvédő

162. ábra Hegesztő egyéni védőeszközök

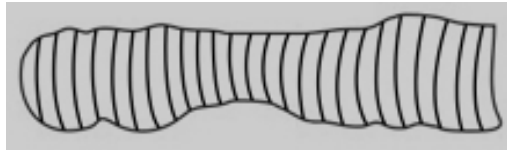
Veszélyforrás	Ártalom	Intézkedés
Ívfény – erős UV és infravörös sugárzás	Károsítja a szemet és a bőrt	Védőmaszk sötétített védőüveggel, egész testet fedő védőruházat, kesztyű
Magas ívhőmérséklet, fröccsenő olvadt fém, forró munkadarab	Égési sérülés Tűzveszély	lángálló védőruházat, védőmaszk, kesztyű, kötény, zárt cipő Munkahely megfelelő kialakítása, tűzoltó berendezés
Hegesztés során keletkező gázok, por	Tüdőkárosodás	Elszívó berendezés, légszűrő maszk
Zaj	halláskárosodás	Fülvédő, fül dugó
Elektromos berendezések	áramütés	Berendezések rendszeres érintésvédelmi vizsgálata, kesztyű

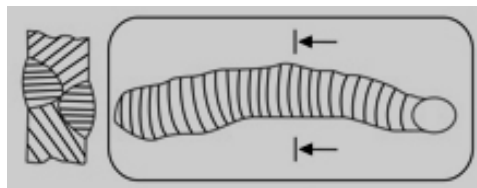
163. ábra Hegesztő sátor

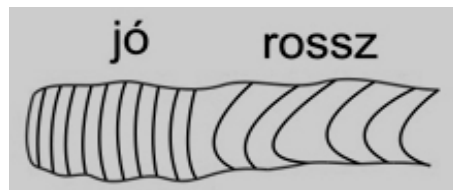
164. ábra A varrat egyenetlensége

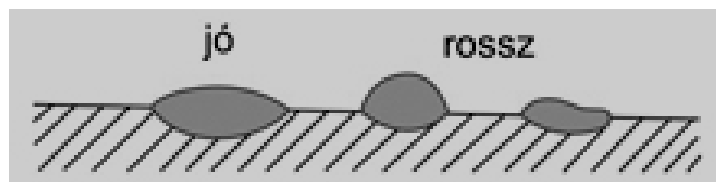
165. ábra Varrat változó szélessége

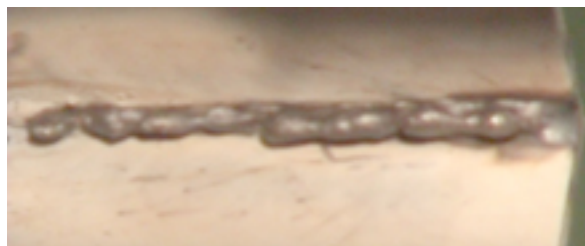
166. ábra Görbe varrat

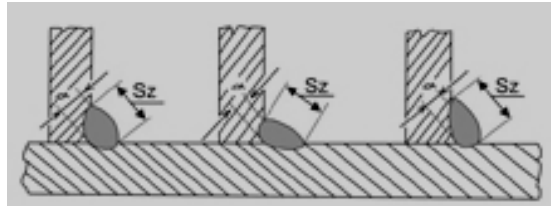
167. ábra Az elektróda oldalirányú ívelésének hibája

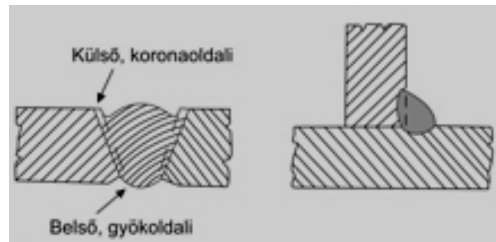
168. ábra Vízszintes hegesztés varratának keresztmetszeti hibája

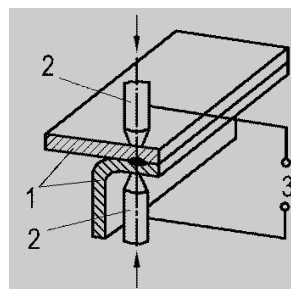
169. ábra Varrat megfolyása

170. ábra Varrat elhelyezési hiba

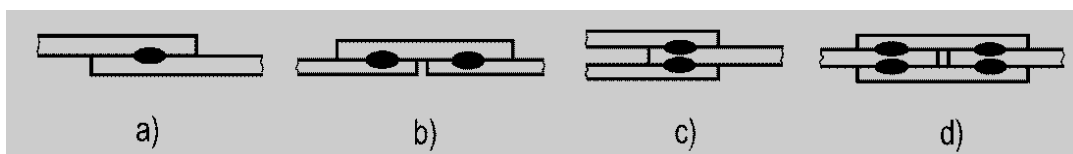

171. ábra Szegélybeégési hiba

1-2 munkadarab 3 áramforrás

172. ábra A ponthegesztés elemei

a) egyszerű átlapolt; b) egyszerű hevederes; c) kettős átlapolt; d) kettős hevederes

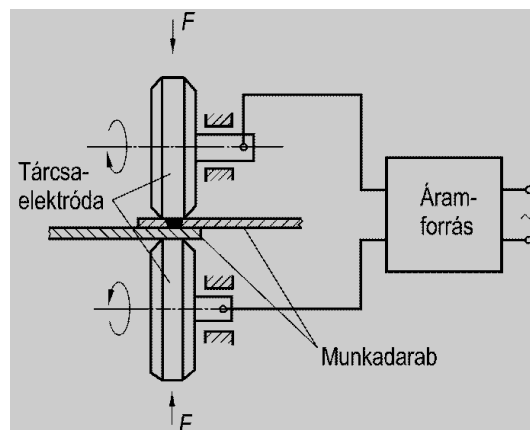
173. ábra. Ponthegesztett kötések kialakítása

174. ábra Állványos ponthegeztő gép

175. ábra Kézi ponthegeztő gép

176. ábra Az ellenállás-vonalhegesztés elve

177. ábra Elektromos fűrész

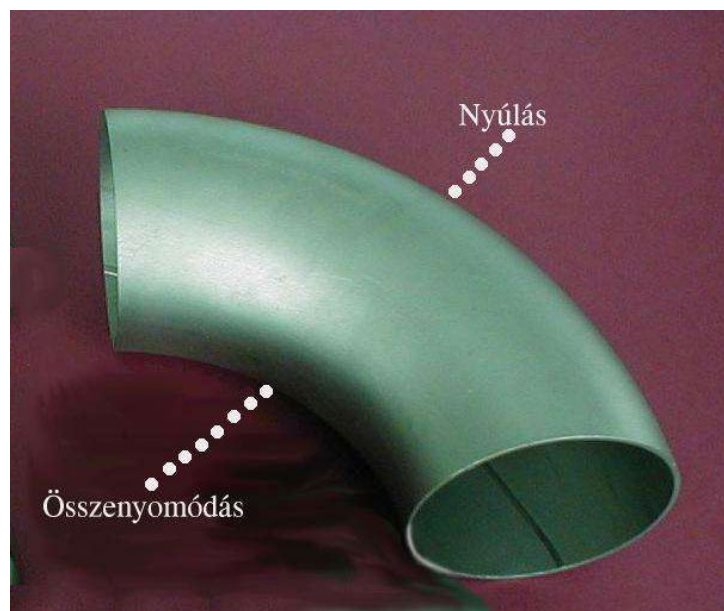
178. ábra Elektromos csőfűrész

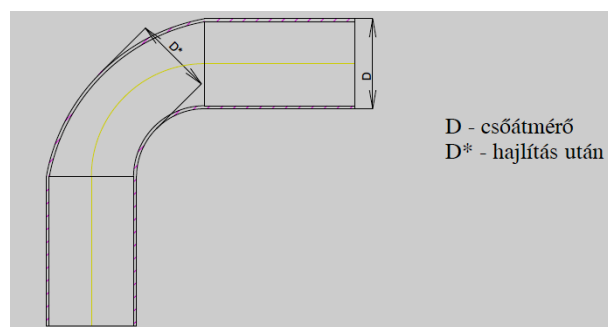
179. ábra Mobil szalagfűrész

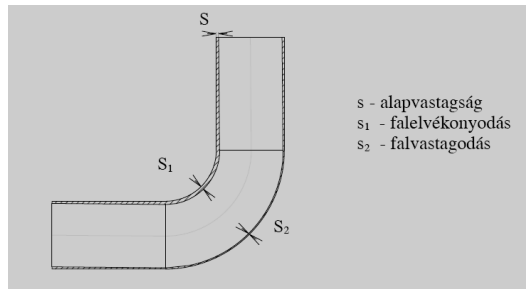
180. ábra Sarokcsiszoló befogására alkalmas csővágó

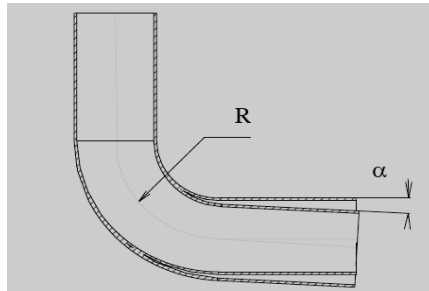
181. ábra Deformáció a hajlítási szakaszon

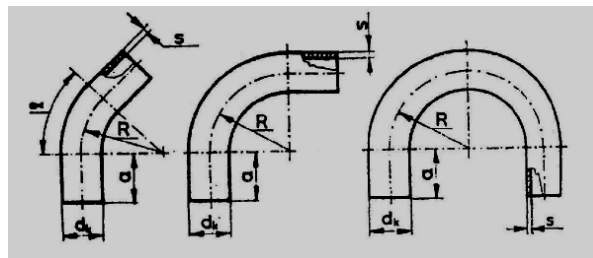
182. ábra az acélcső deformálódása hajlítás során

183. ábra a csőfal elvékonyodása

184. ábra A cső rugalmassága a hajlítás végén

45°

90°

180°

185. ábra Hajlított csőívek

186. ábra Hidraulikus csőhajlító nyitott hajlító kerettel

187. ábra Zárt hajlító keretes hidraulikus csőhajlítók

188. ábra Csőhajlító idomkészlet („pofák”)

Acélcső hajlítási méretadatai

10. táblázat

ØD "	Ød mm	R mm	s mm	k mm
3/8	20	40	60	20
1/2	25	50	75	25
3/4	30	60	90	30
1	40	80	120	40
5/4	50	100	150	50
6/4	60	120	180	60
2	80	160	240	80

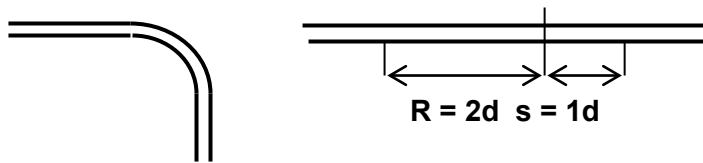
A táblázat jelölései:

- ØD a cső névleges mérete "-ban (col)
- Ød a cső kerekített külső mérete
- R hajlítási sugár
- S hajlítási hossz
- k rövidülési tényező

Az „s” érték számítási összefüggése:

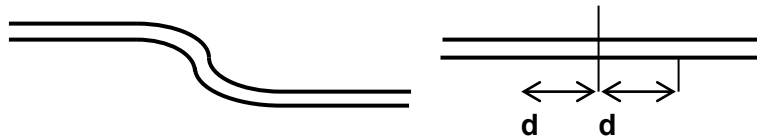
$$s = \frac{\alpha * 2R * \pi}{360}$$

Derékszögű ív

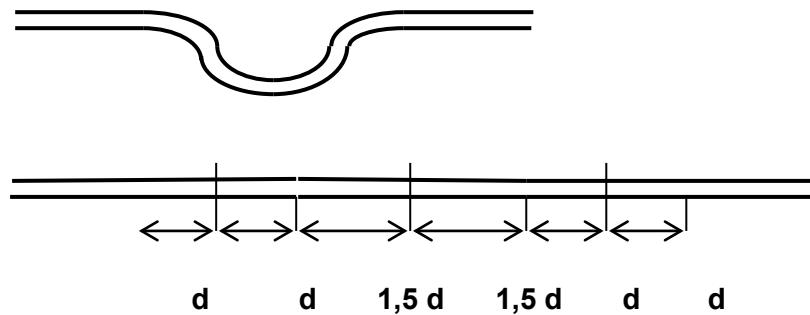
$$s = \frac{90^\circ * 2R * \pi}{360} = \frac{R * \pi}{2} = 1,57R$$

189. ábra A csőhajlítás előrajzolása

190. ábra Az ív készítése

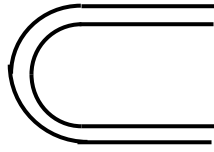
Kerülőív, fél-kerülőív

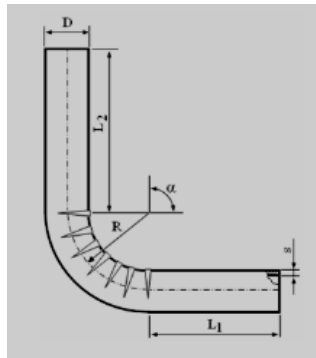
191. ábra a kerülő ív

180°-os ív

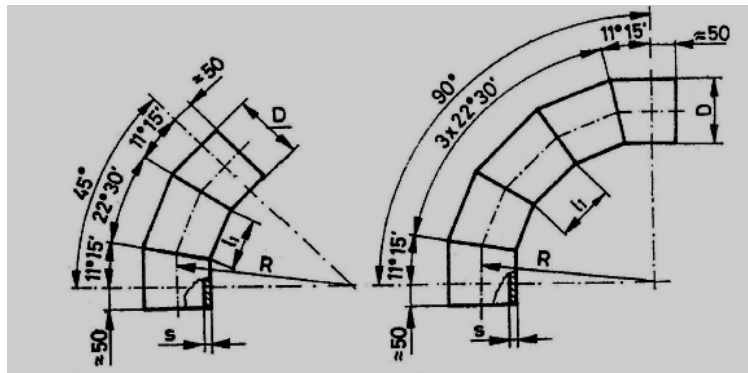
Két 90°-os ív egymás után.

192. ábra a 180°-os ív

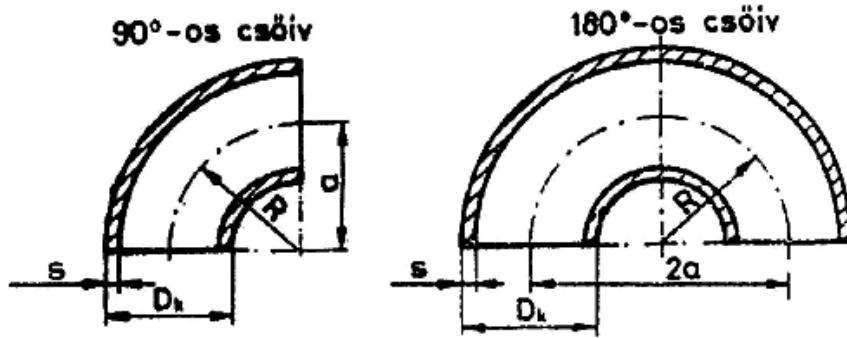
193. ábra Redősen hajlított 90°-os ív

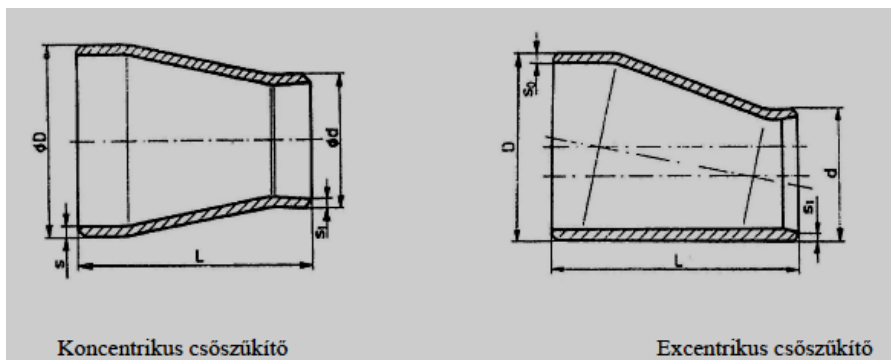
194. ábra A szeletelt ív

195. ábra Görgős csőív hengerítő és hengerített hőcserélő csőkígyó

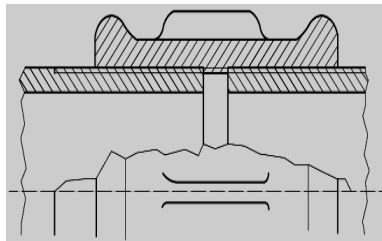
196. ábra Patentívek 90°-os és 180°-os mérettel

Koncentrikus csőszűkítő

Excentrikus csőszűkítő

197. ábra Szűkítő-bővítő előre gyártott idomok

198. ábra Karmantyús csőkötés metszete

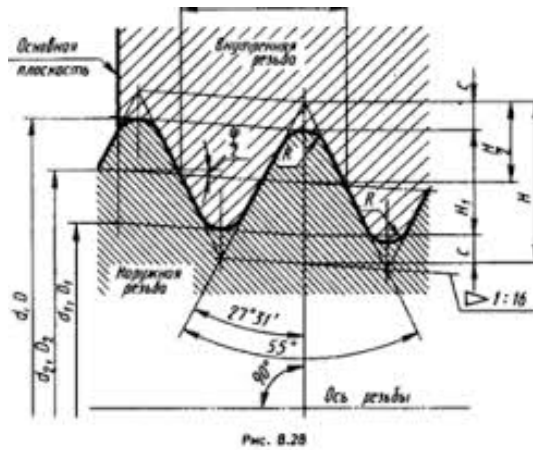

Рис. 8.28

199. ábra Csőmenet profil

DN mm	coll	belső Ø mm	külső Ø mm
8	1/4	6,35	13,5
10	3/8	9,53	17,2
15	1/2	12,70	21,3
20	3/4	19,05	26,9
25	1	25,40	33,7
32	1 1/4	31,75	42,4
40	1 1/2	38,10	48,3
50	2	50,80	60,3
65	2 1/2	63,50	76,1
80	3	76,20	88,9
100	4	101,60	114,3

200. ábra Csősatu

201. ábra RONOL® SYN menetvágó kenőanyag aeroszol és kannás kiszerezésben

202. ábra Kerepes metsző

203. ábra Elektromos kézi menetmetsző

a vágófej cseréje

munkavégzés szűk helyen

hajtómű

204. ábra Elektromos kézi menetmetsző használata

Helyhez kötött pedálos elektromos menetvágó

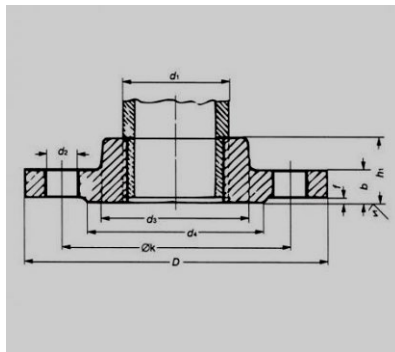
Ez a gép alkalmas menetvágásra C 1/2 - 2" [12,7 - 50,8 mm] átmérőjű acélsövekre.

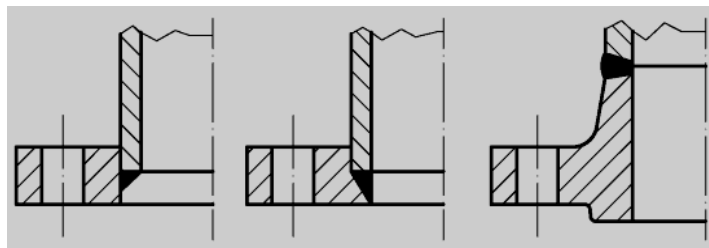
205. ábra Elektromos menetvágó gép

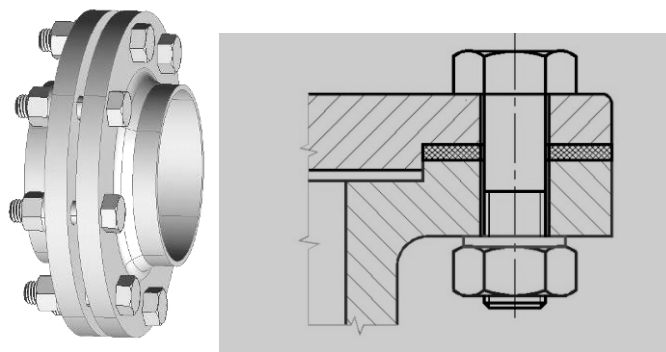
206. ábra SUPERTRONIC menetvágógép

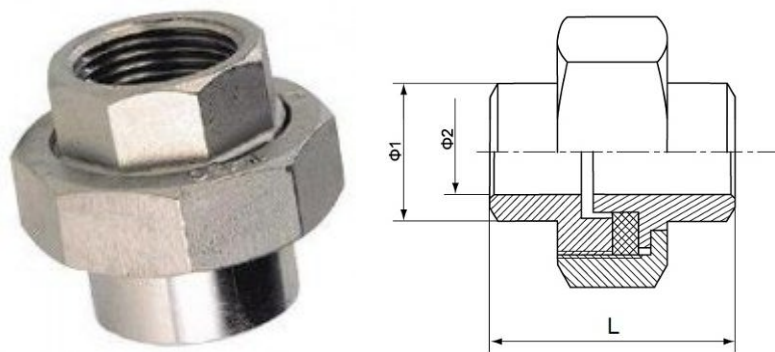
207. ábra Menetes karimakötés

208. ábra Karimák hegesztési lehetőségei

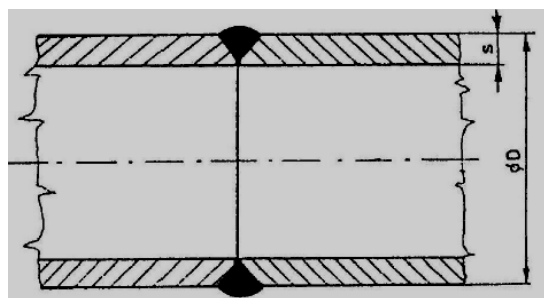
209. ábra Karimák rögzítések átmenő csavarral

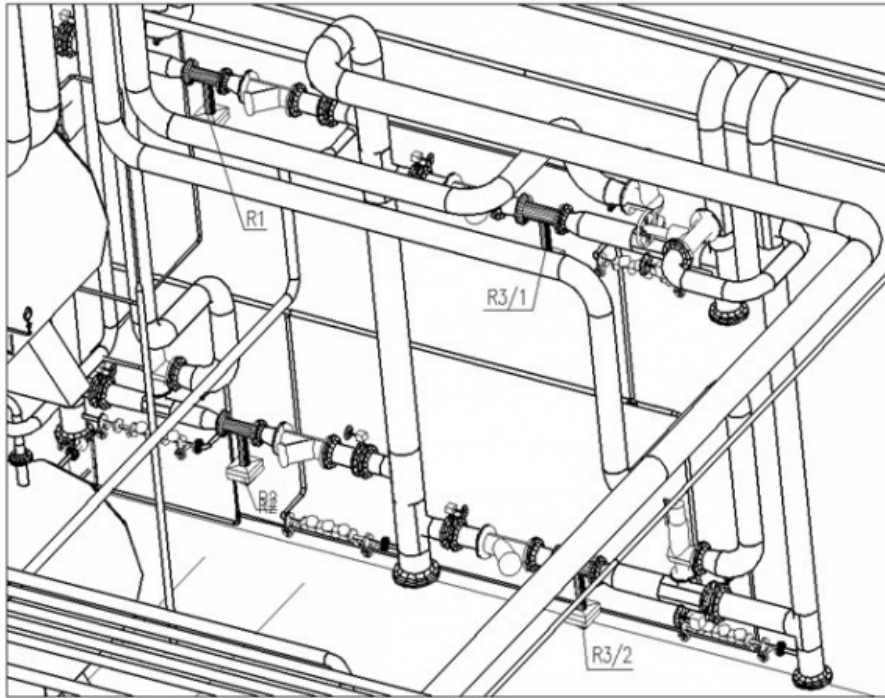
210. ábra Hollanderes idom

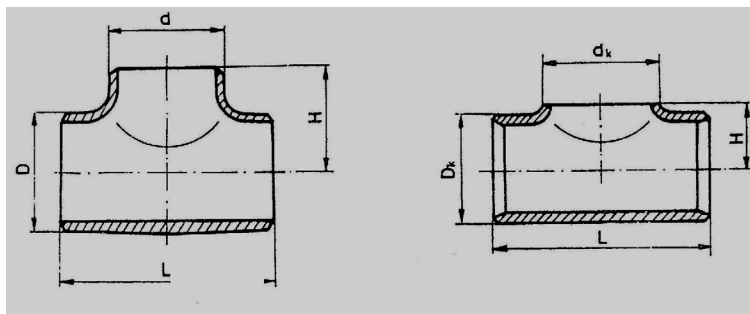
211. ábra A gyorscsatlakozó idom

212 ábra Hegesztett acélcső kötés metszete

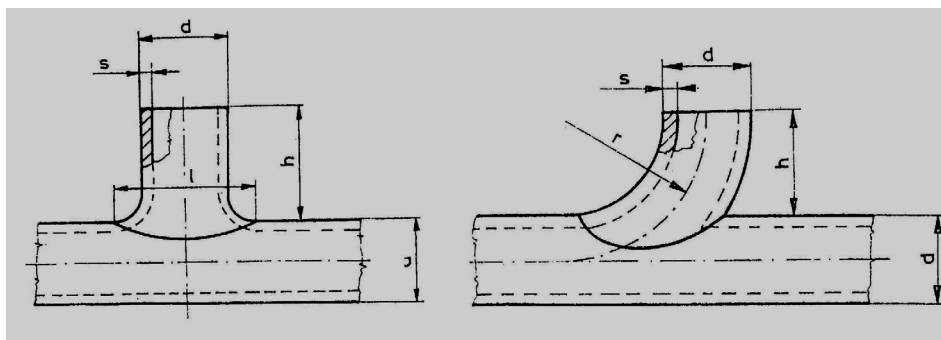
213. ábra Acélcsővel szerelt hőközpont axonometrikus ábrája
(szerelvények karimás kötéssel)

Sajtolt T idom

húzott nyakú T idom

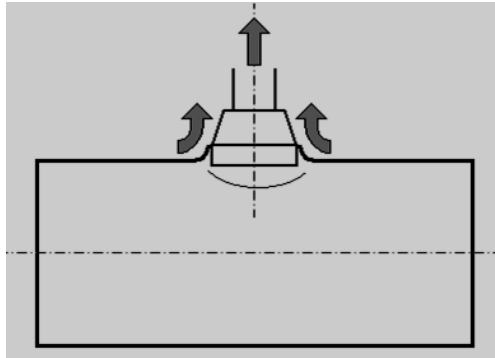
214. ábra Kereskedelmi forgalomban kapható idomok elágazáshoz

Hegesztett nyerges elágazás

hegesztett íves elágazás

215. ábra Elágazás készítése egyenes csővezetékre

216. ábra Nyakkihúzás

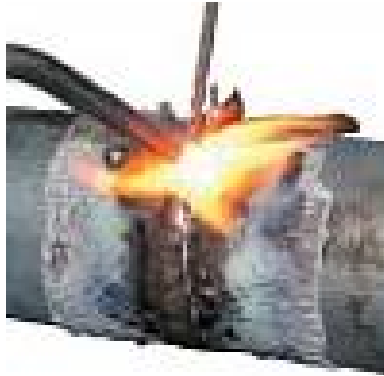
217. ábra Tűzi horganyzott cső keményforrasztott kötással

218. ábra A csővég élkiképzése

219. ábra Paszta felhordása

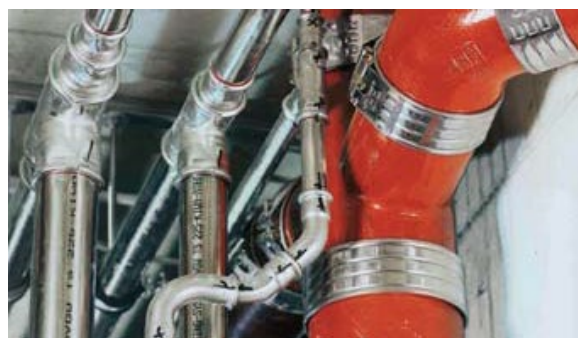
220. ábra A forrasztás

221. ábra A forrasztási környezet tisztítása

222. ábra „M” profilú préseléses kötéstechnika

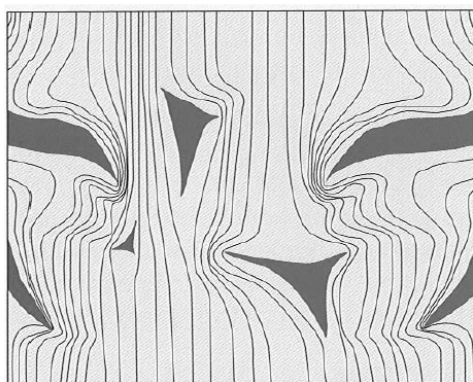
223. ábra Rozsdamentes préskötésű csőrendszer

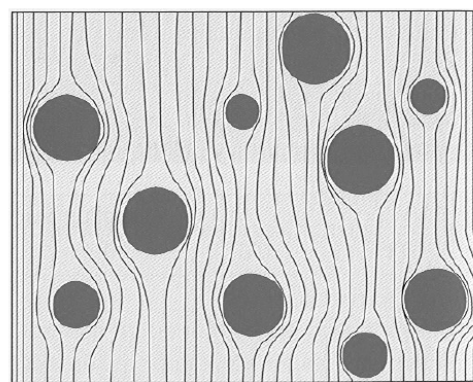
224. ábra Présszerszám, és idomok

225. ábra Szénacél press idomok

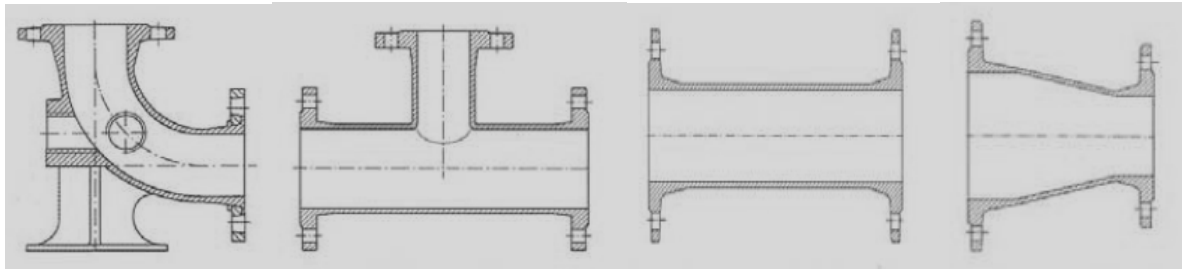

lemezgrafitos

gömbgrafitos öntvény

226. ábra A lemez- és gömbgrafitos öntvény közötti lényeges különbség

könyökidom,

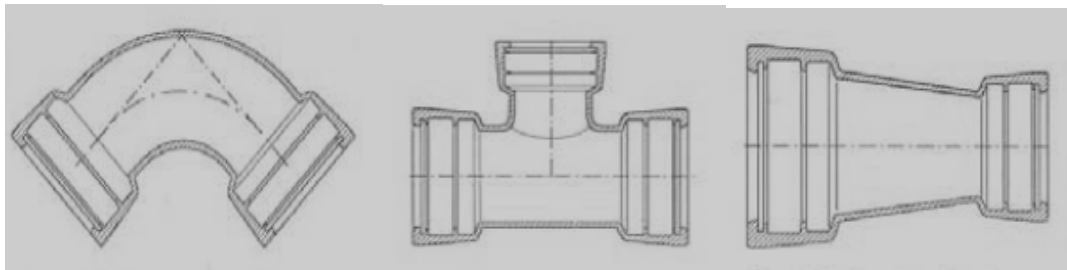
T elágazás

karmantyú

szűkítő

227. ábra Karimás öntöttvas csőidomok

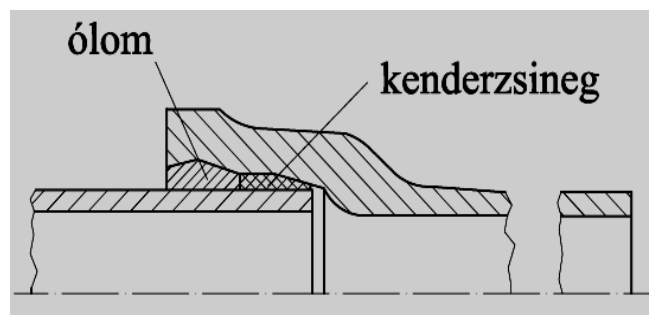

könyökidom,

T elágazás

szűkítő

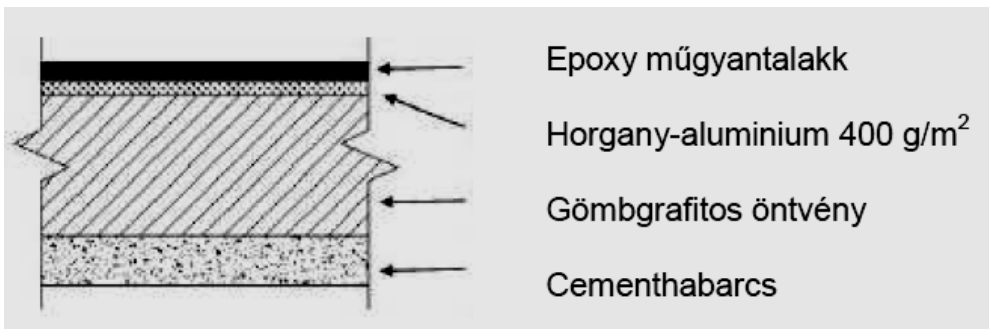
228. ábra Tokos öntöttvas idomok

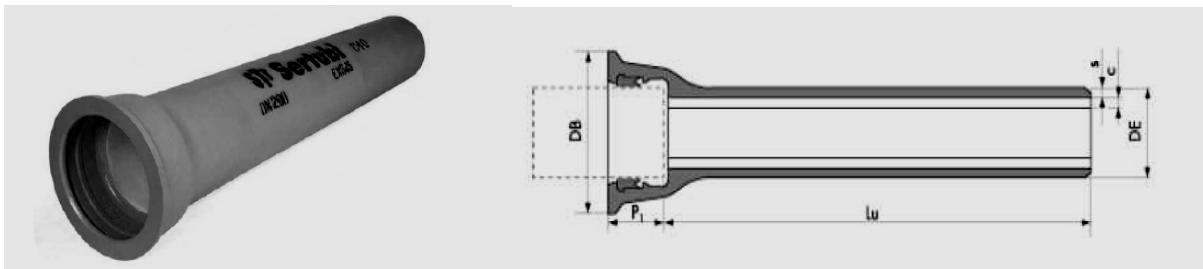
229. ábra Öntöttvas cső tokos kötése

230. ábra Csőbéklyó megfúró idomok

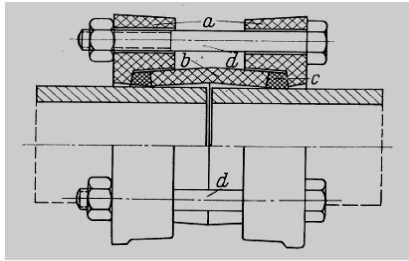
231. ábra AZURRO cső rétegződése

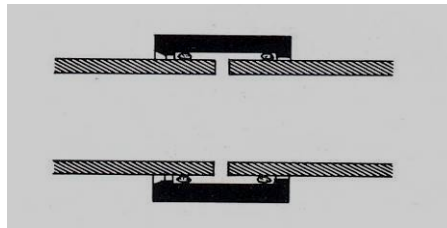
232. ábra Öntöttvas tokos cső

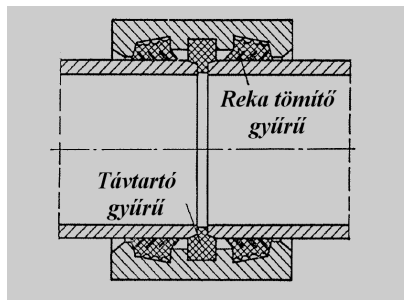
233. ábra TYTON húzásbiztos kötések

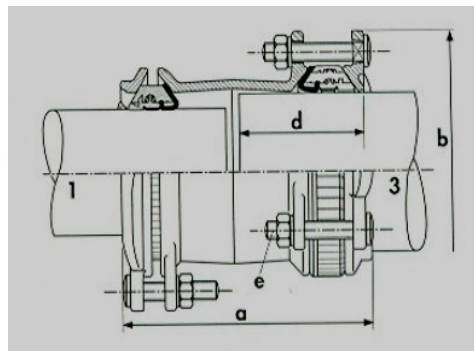
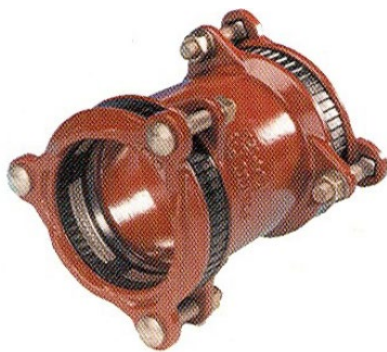
234. ábra Gibault kötés

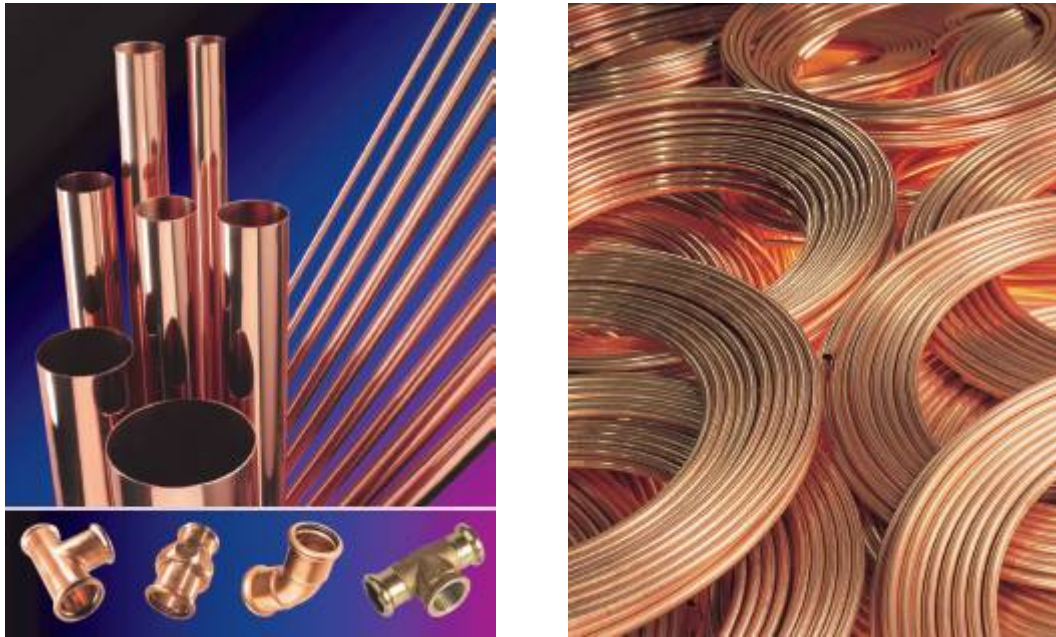
235. ábra Simplex kötés

236. ábra Reka kötés

237. ábra Flexibilis csőkuplung

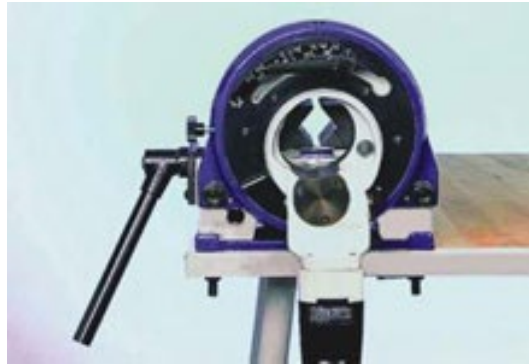
238. ábra Rézcső szálban és tekercsben

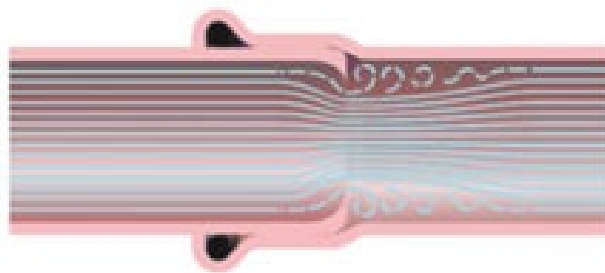
239. ábra Göngös csővágó

240. Finomfogazatú kézi fűrész

241. ábra Bolygófűrész

242. ábra Nyomáscsökkenés és az áramlás akadályozása nem sorjázott csőnél

243. ábra Lágyszővezeték tekercsben (egyenestítés)

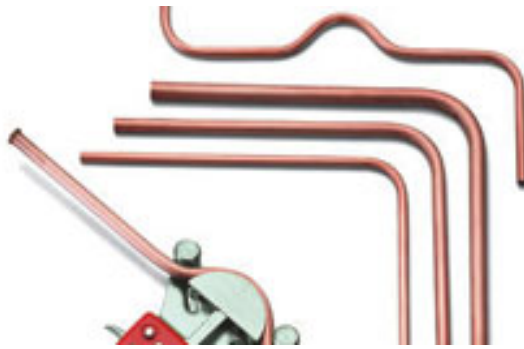

belső

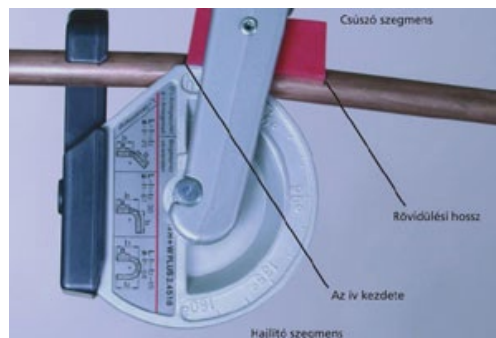

külső

244. ábra Hajlító rugók

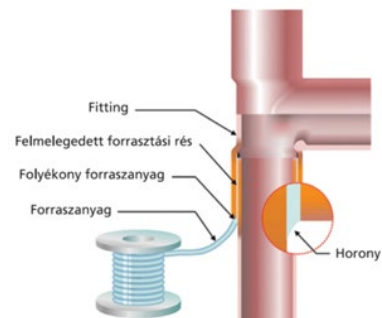
245. ábra Csőhajlító fogó (csak lágy, tekerces csövekhez)

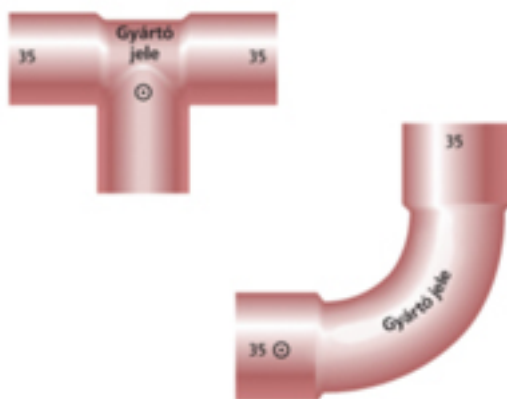
246. ábra A rézcső hajlítása kézi hajlító szerzámmal

247. ábra Kézi hajlító szerzám satuba fogva

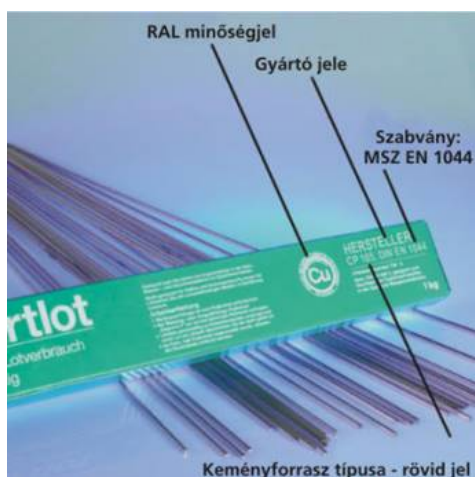
248. ábra Rézcső kapilláris forrasztása

249. ábra Forrasztható rézcső tokozott idomok

250. ábra Lágyforrasztó paszta jelölései

251. ábra Keményforrasztó pálcák

252. ábra Elektromos ellenállás - forrasztó berendezés

253. ábra Propán - levegő égő

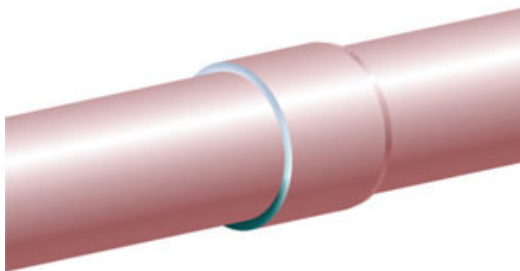

propán-levegő

acetilén- levegő

254. ábra Forrasztó felszerelések keményforrasztáshoz

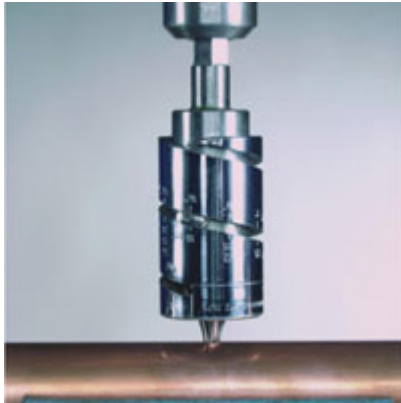
255. ábra Forrasztott tokos kötés

256. ábra Tokozó szerszám

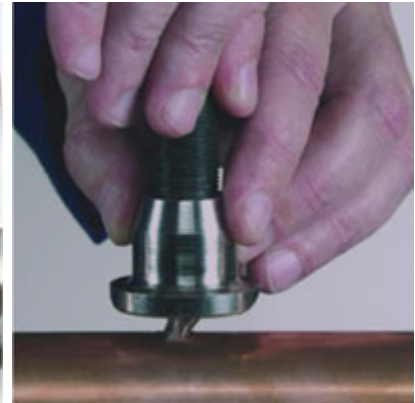
257. ábra Speciális szerszámok: előfúró, nyakkihúzó és "racsni" kulcs

1.

2.

3.

4.

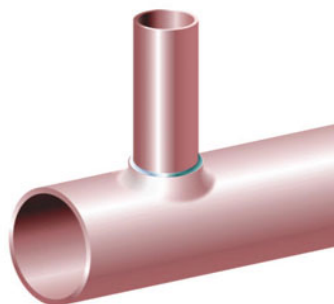
5.

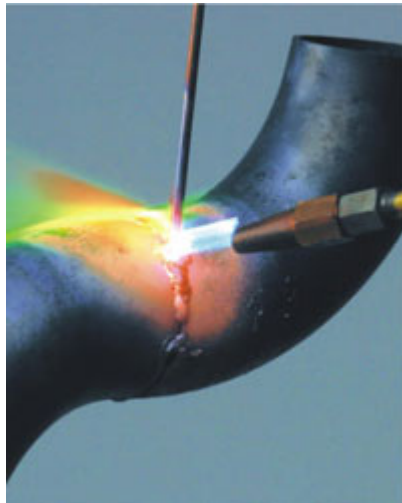
6.

1. Alkalmos fúróelőtétellel a nyakkihúzó méretéhez illeszkedő lyuk előállítás.
2. A szerszámmal való takarékoság és jobb eredmény elérése céljából a szerszámgyártók gyakran ajánlanak kenőanyagot. Ha ilyen anyagot alkalmazunk, az nem lehet zsírtartalmú.
3. A nyakkihúzót a kifúrt lyukba helyezni.
4. A harangot a lyuk mentén forgatni.
5. Egy „racsnis” kulccsal a nyakkihúzót balra forgatni.
6. Az utolsó lépésben kismértékű nyomást gyakorolni a cső irányába.

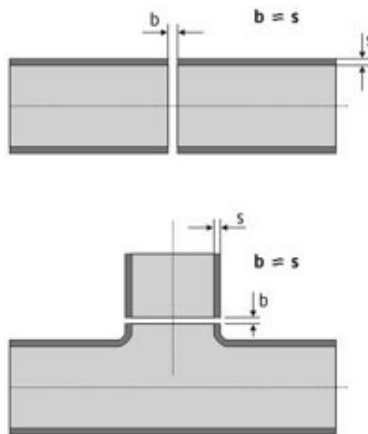
258. ábra Nyakkihúzás munkafázisai:

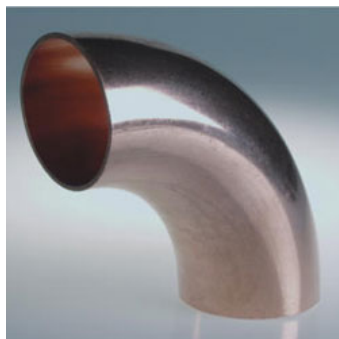
259. ábra Manuálisan készített elágazás (nyakkihúzás)

260. ábra Rézcső hegesztése

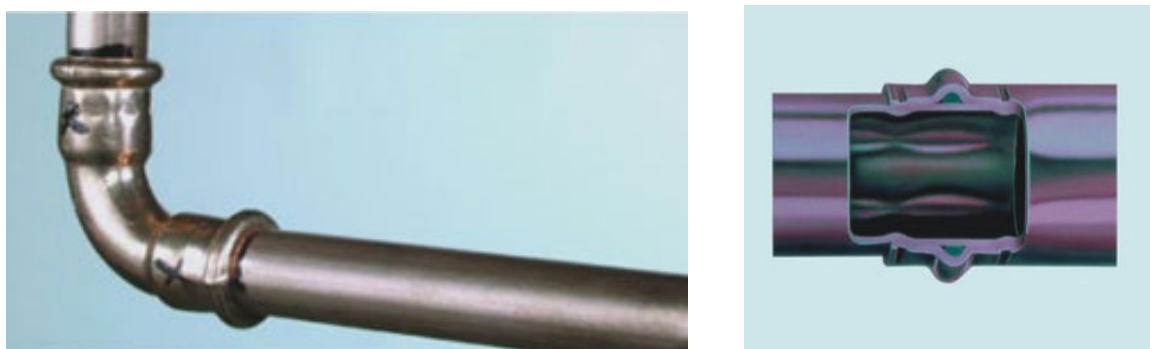
261. ábra Tompavarrat (I-varrat)

262. ábra Hegesztőív rézből

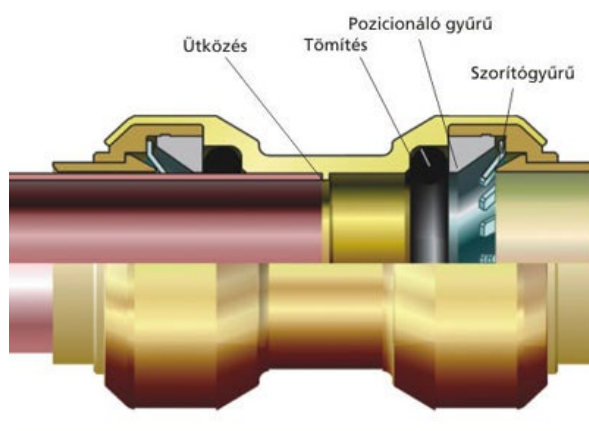
263. ábra Préskötés készítése

264. ábra Préskötés képe és metszete

265. ábra: Présidomok különböző kontúrokkal

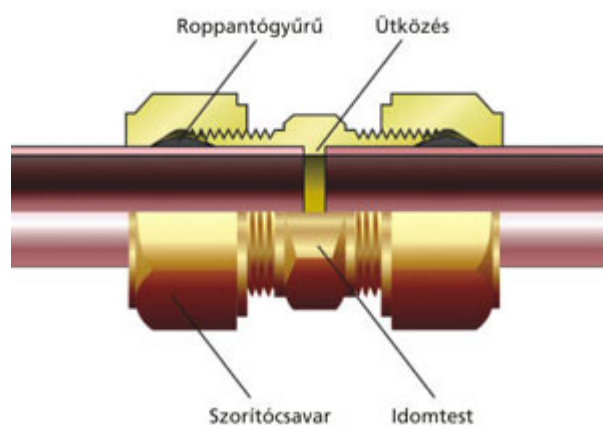

266. ábra Gyorscsatlakozós kötés farkasfogas gyűrűvel

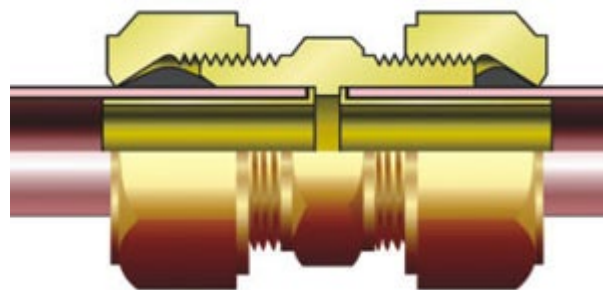

267. ábra Gyorscsatlakozó idomok méretválasztéka

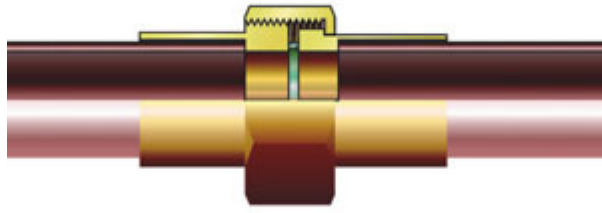
—

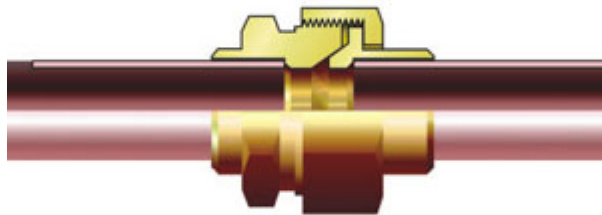
268. ábra Roppantógyűrűs kötés metszete

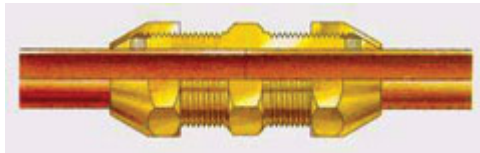
269. ábra Roppantógyűrűs kötés támasztóhüvellyel

270. ábra Laposan tömítő csavarkötés

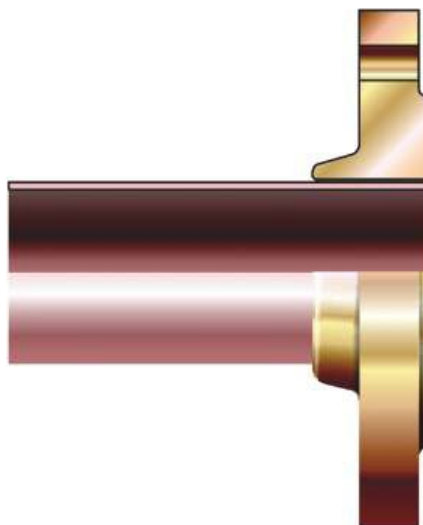
271. ábra Kónuszosan tömítő csavarkötés

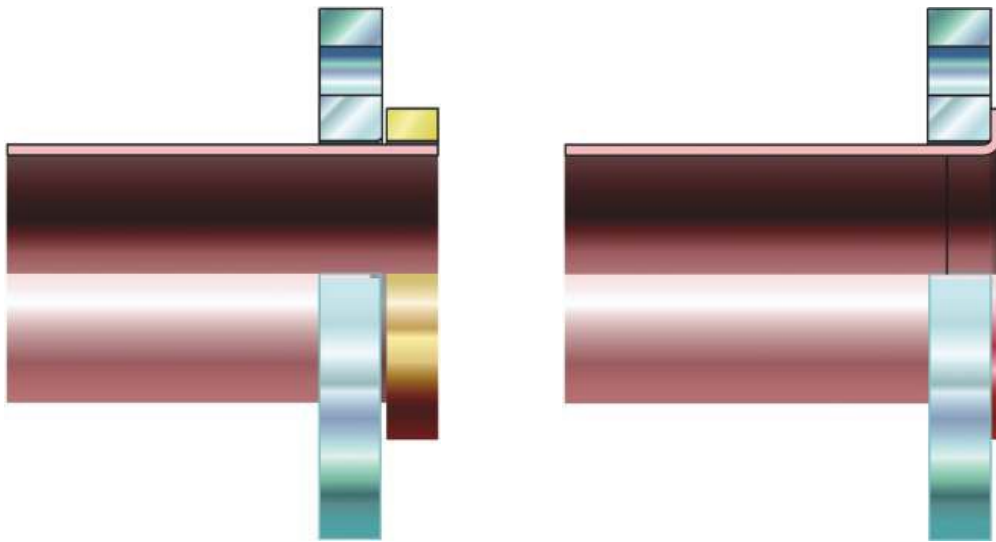
272. ábra Lapos tömítésű kötések

273. ábra a vágógyűrűs kötés elemei

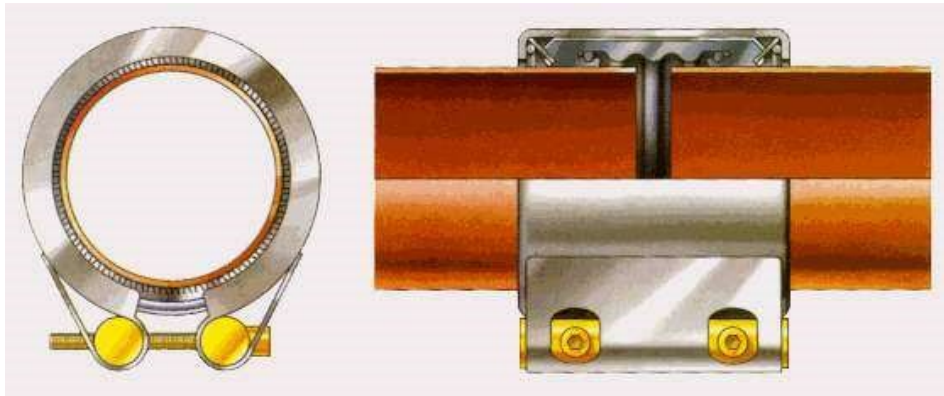
274. ábra Karimás kötés forraszkarimával

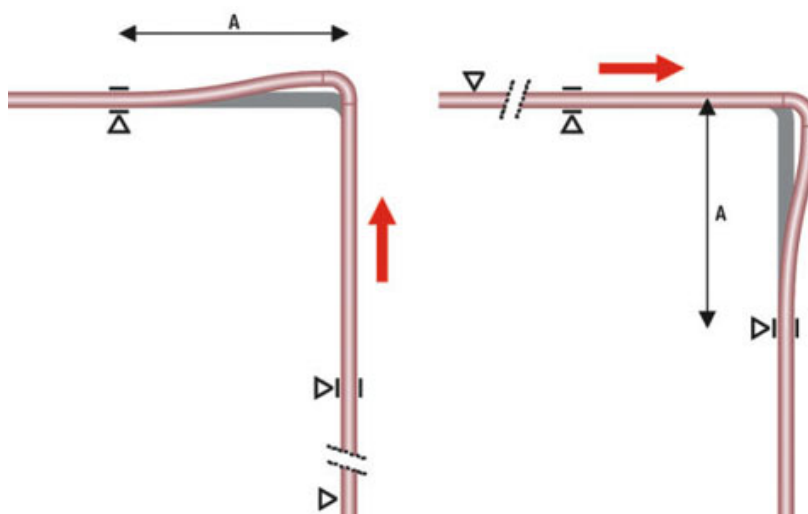
vörösöntvény forrasztott gyűrűvel

rézperemmel

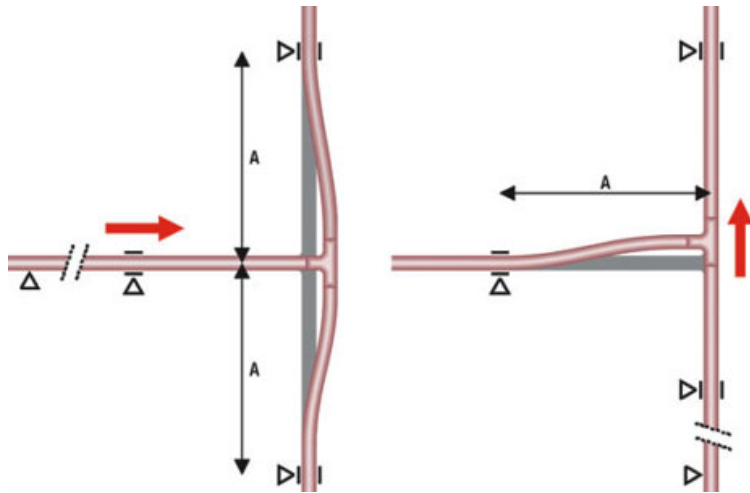
275. ábra Laza karimás rézcső kötés

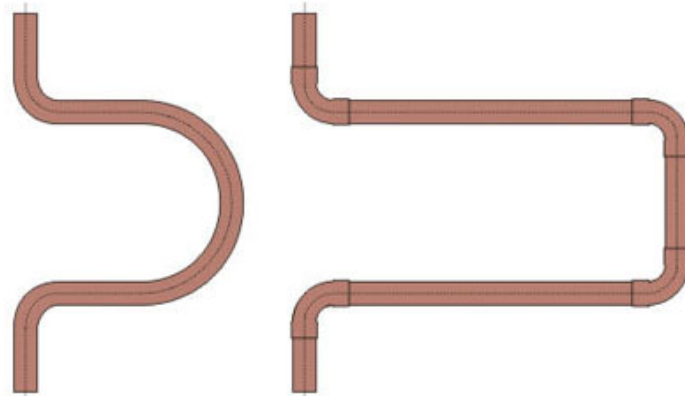
276. ábra A bilincses csőkötés

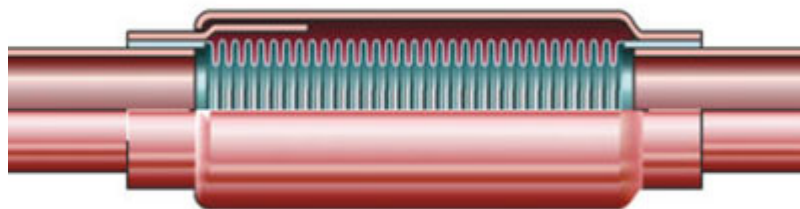
277. ábra Elmozdulási deformáció irányváltásnál

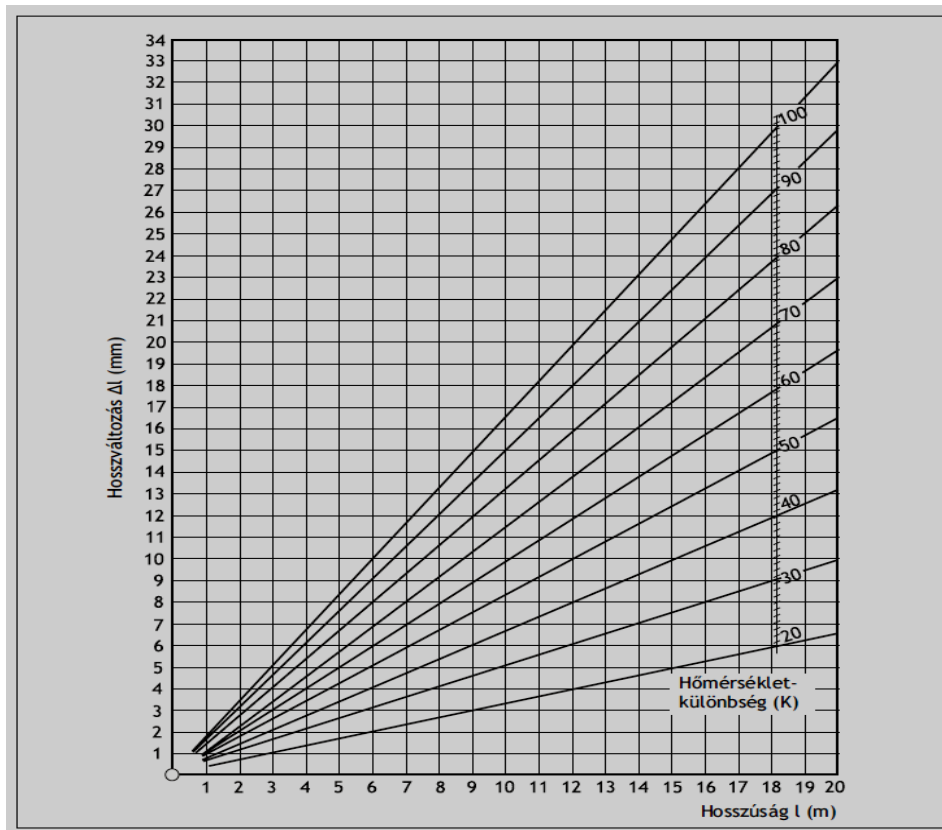
278. ábra Elmozdulási lehetőség biztosítása T elágazásnál

279. ábra "U" kompenzátor csőhajlítással vagy idomok alkalmazásával

280. ábra Forrasztható hullámlemezkes kompenzátor

Példa: Egy társasházi melegvíz vezeték szerelőknában a földszinttől a 6. emeletig húzódik. A vezeték hossza 19 m. A melegvíz maximális hőmérséklete 65°C. A szerelés 15°C-os környezeti hőmérsékleten történt. A cső hőmérsékletváltozása tehát 50 Kelvin.

Határozzuk meg az 1. diagram alapján a cső hosszváltozását.

A diagram vízszintes tengelyén a 19 m csőhossztól haladunk felfelé az 50 K hőmérsékletkülönbséghez tartozó egyeneshez, és leolvassuk a hosszváltozást, az eredmény: 15 mm.

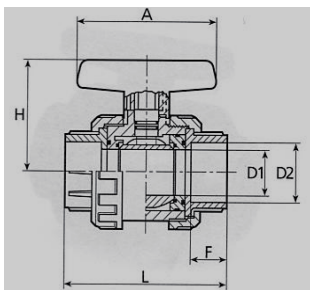
281. ábra Szürke KA PVC cső és idomok

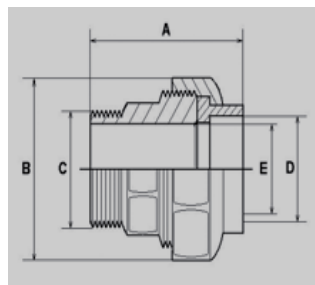
282. ábra PVC KG (sárga) cső és idomok

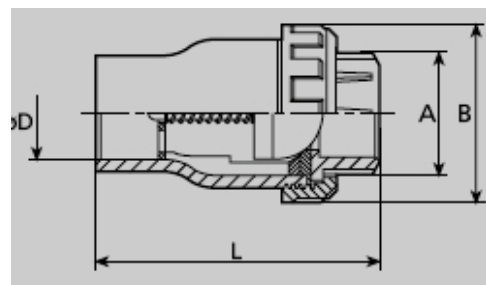
283. ábra Műanyag tisztítóaknák

golyóscsap

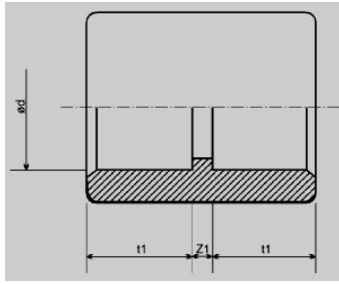

menetes hollander

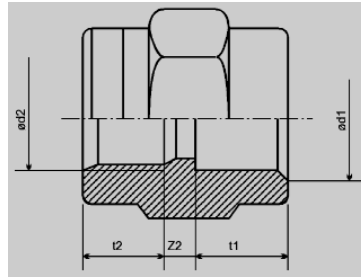

rugós visszacsapó szelepek

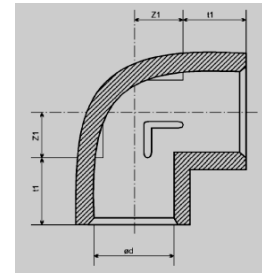
284. ábra Ragasztható PVC nyomóvezetési szerelvények

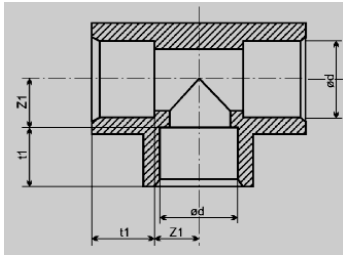
karmantyú

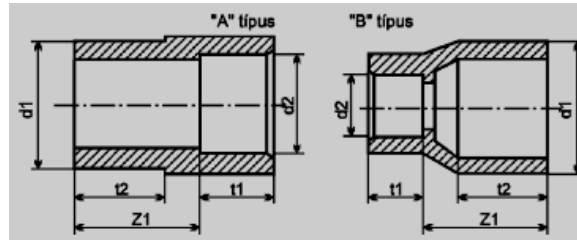
menetes karmantyú

könyök

T elágazás

szűkítő karmantyúk

285. ábra Ragaszható PVC nyomóvezetési idomok

286. ábra PVC nyomócső ragasztók

287. ábra PP nyomóvezetékek, idomok és szerelvények

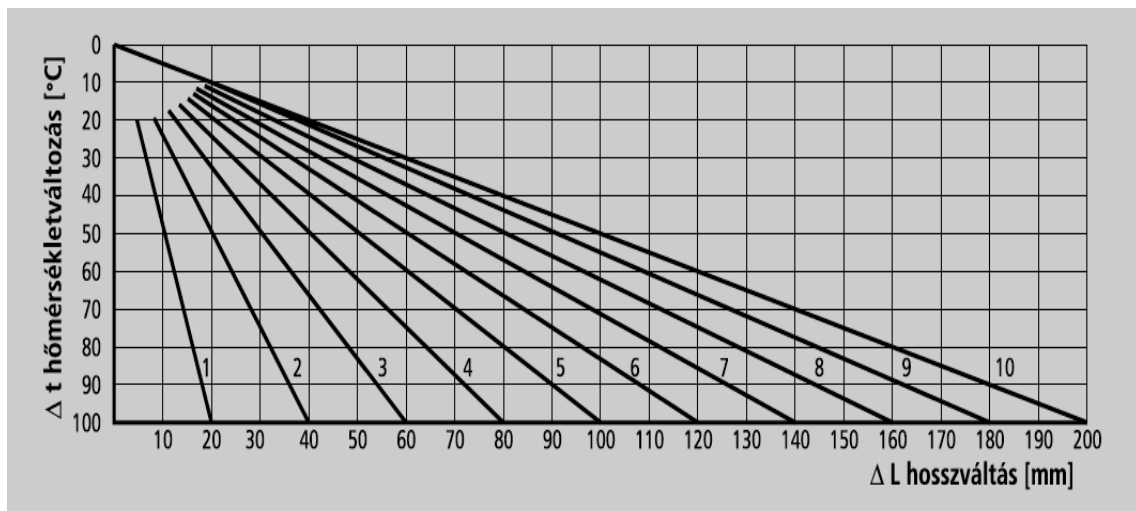

288. ábra PP tokos lefolyó csövek

289. ábra PP lefolyórendszer idomválasztéka

PE csövezeték hosszváltozása a hőmérséklet különbség függvényében. 13. diagram

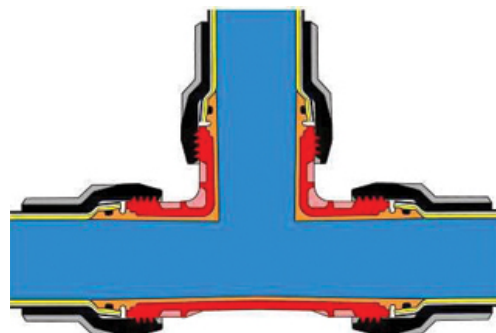
290. ábra Gyorskapcsolású PE idomok

291. ábra Szorítógyűrűs idomok

292. ábra Sanipex idomok és csőkötés

293. ábra WIRSBO által kifejlesztett kötéstechnika

a.) egyenes összekötő, b.) belső menetes összekötő, c.) javítóidom (hosszított), d.) T-egal idom, e.) 90°-os ívidom, f.) 90°-os ívidom külső menettel, g-h.) megfúró idomok utólagos rákötésekhez, belső menetes csatlakozással

294. ábra: Különböző funkciójú szorítókötés PE csövekhez:

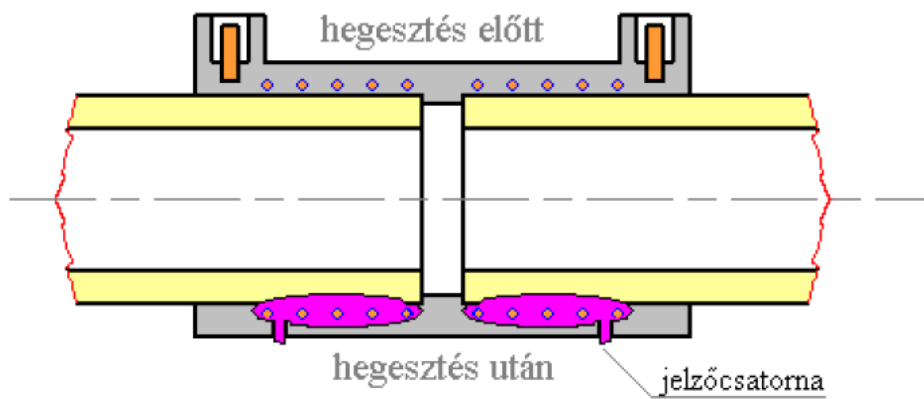
295. ábra PE csövek, idomok, és szerelvények

296. ábra Különbéféle csövek csatlakoztatása

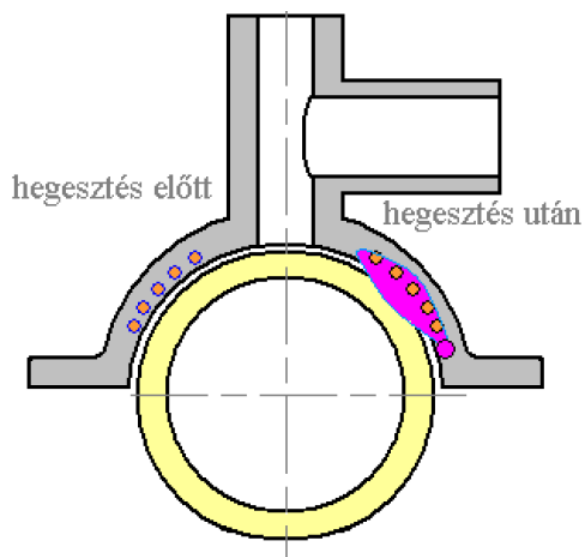

297. ábra Lépésálló gégecső

298. ábra Elektrofúziós hegesztés

Külső átmérő, dn (mm)	Falvastagság, s (mm)
90	8,2
110	10,0
160	14,6
200	18,2
250	22,7
315	28,6

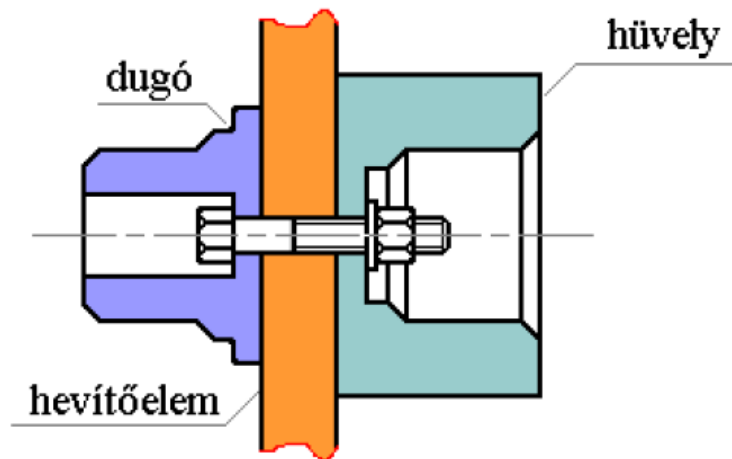
299. ábra A nyeregídom elektrofúziós hegesztése

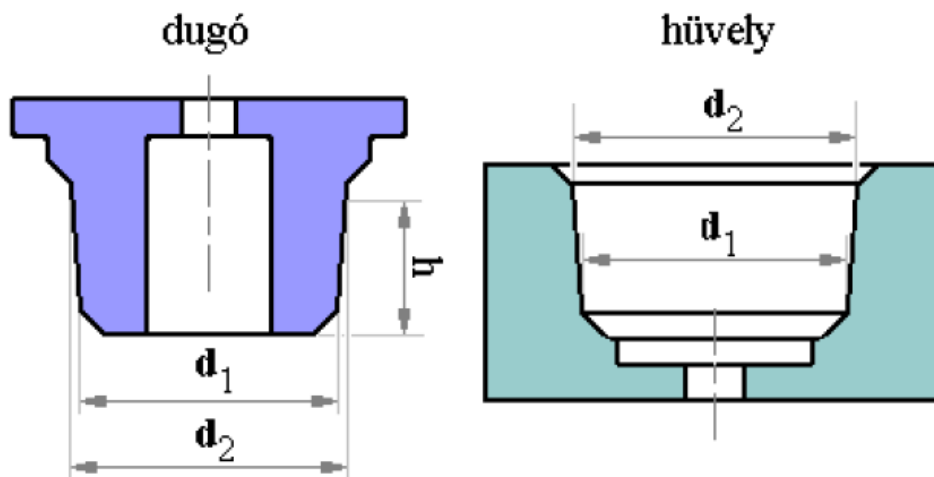
kézi

akkumulátoros

300. ábra Csővágó olló

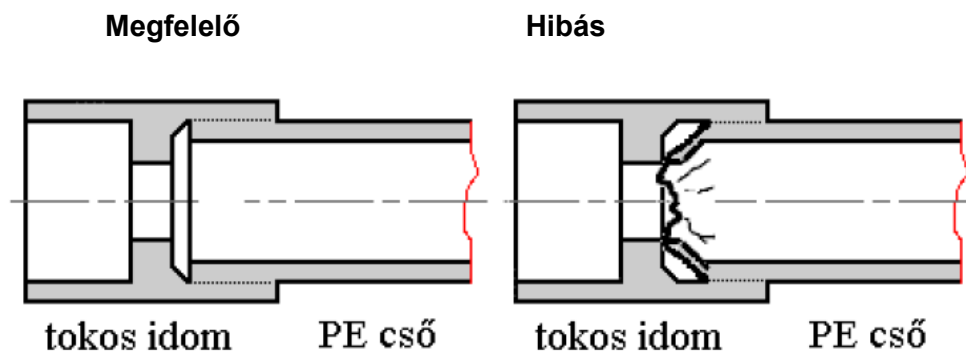

301. ábra Tokos hevítő szerszám

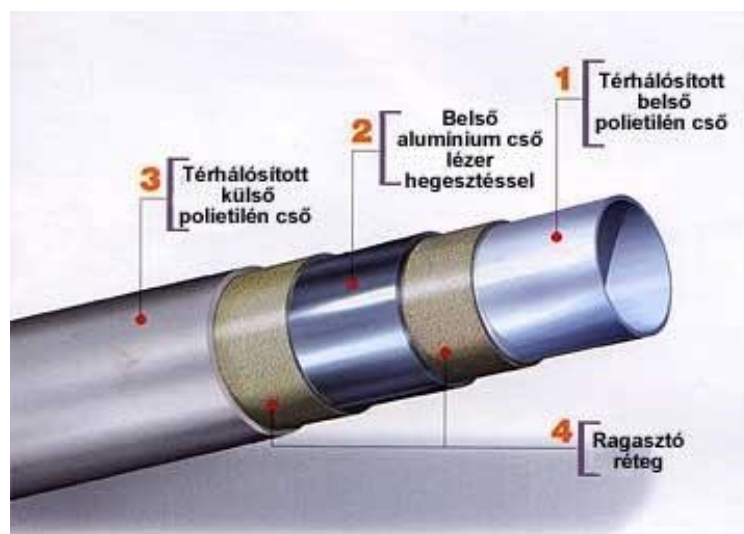

dn	d ₁ (mm)	d ₂ (mm)	h ₁ (mm)	α (°)
20	19	19,5	14,5	1°8'
32	31,3	31,5	18	1°8'
40	39	39,45	20,5	0°25'
63	62,1	62,5	27,5	0°20'
90	89,2	89,9	33	0°21'
110	109,2	109,7	44,5	0°23'

302. ábra A profilpár méretei

303. ábra A megfelelő és hibás tokos hegesztés

304. ábra Az ötrétegű cső szerkezete

305. ábra Előreszigetelt ötrétegű cső

306. ábra Ötrétegű cső szorítógyűrűs idommal

307. ábra Szorítógyűrűs kötés

belső menetes könyök

T elágazás

308. ábra Présidomok

309. ábra Présgép vezetékes és akkumulátoros kivitelben

310. ábra Gyorscsatlakozó idomok

ACÉLSODRONY

vízre, fűtésre

**SÁRGA
VÉDŐRÉTEG**

gázra

311. ábra Hajlékony acél bekötőcsövek

312. ábra Befogóidom és a peremező kalapács

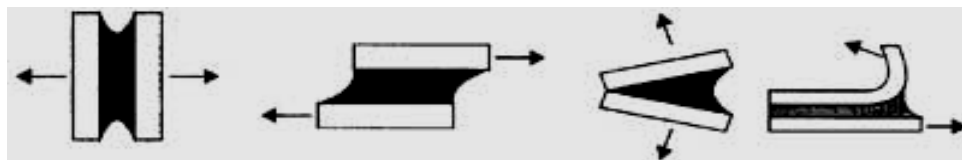

rozsdamentes gégecső

sárga bevonatos cső

313. ábra GEBO csövek

314. ábra A ragasztókötés igénybevételi formái

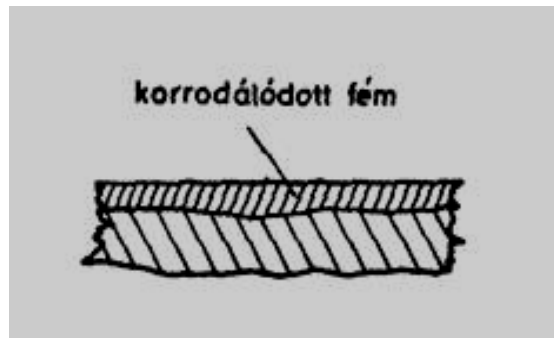
315. ábra Kenderkóc menettömítő

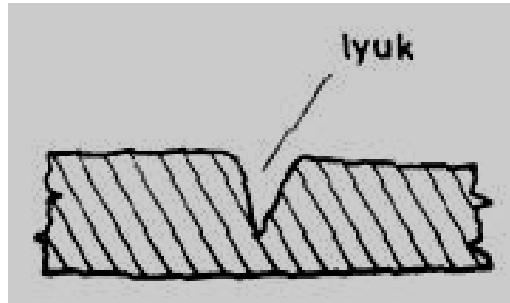
316. ábra Menettömítő zsinór

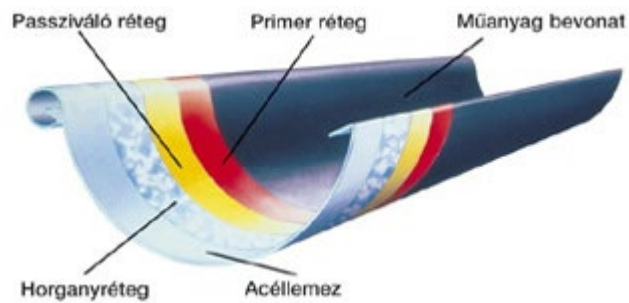
317. ábra Menettömítés feltekerés

318. ábra Felületi korrózió

319. ábra Lyukkorrózió

320. ábra Lindab lemezek korrózióvédelmi rétegződése

321. ábra Ásványgyapot csőháj

322. ábra „Szürke” csőháj és öntapadó alu fólia szalag

323. ábra Tubolit hőszigetelés tekercsben

324. ábra Cimaflex csőháj fűtési rendszerhez

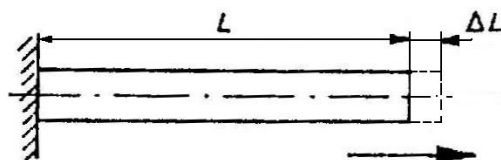
325. ábra Excentrikus csőhéj

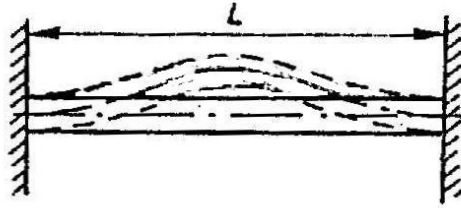
326. ábra Polifoam csőhéj

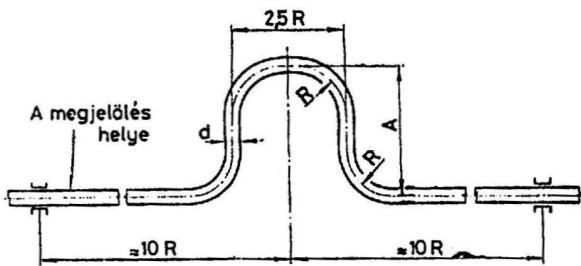
327. ábra Polifoam szigetelő lemez

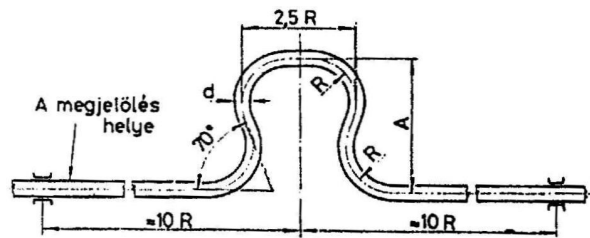
328. ábra Egyik végén befogott cső hőtágulása

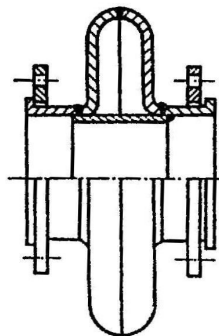
329. ábra Mindkét végén befogott cső hőtágulása

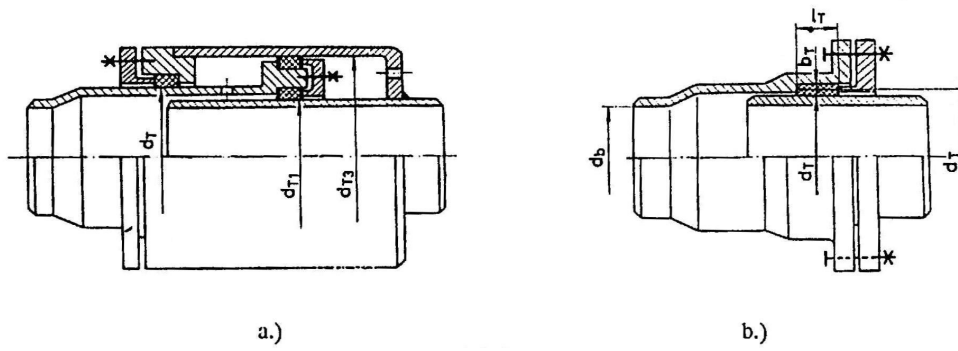
330. ábra U alakú csőkiegyenlítő

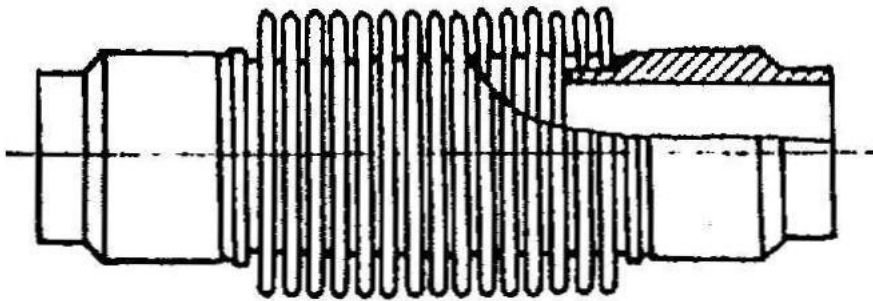
Líra alakú csőkiegyenlítő

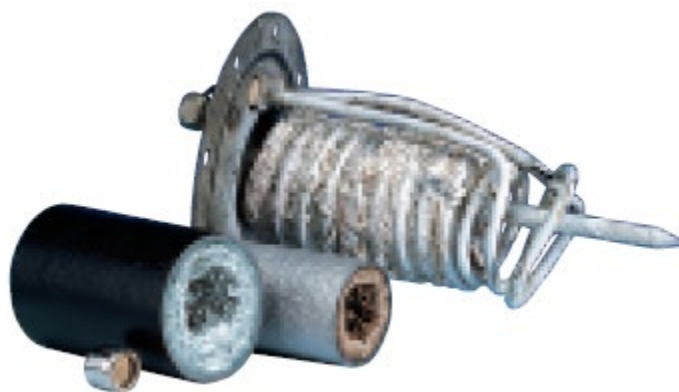
331. ábra Lencse kompenzátor

332. ábra Tehermentesített és nem tehermentesített tömszelencés kiegyenlítők

333. ábra Csőcsonkkal ellátott axiál kompenzátor

334. ábra Vízkőlerakódás csövekben és a fűtőcsőkígyón

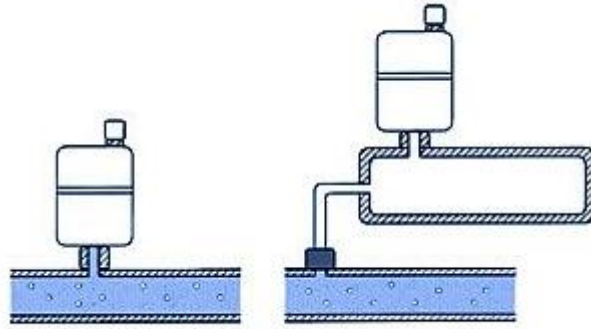
335. ábra Csőtisztító berendezés kompresszorral

336. ábra A csőhálózatba megtapadt szennyeződések

337. ábra Mágneses iszapleválasztó

338. ábra a csővezetékre ráépített automata légtelenítő és légedény

339. ábra Buboréklevásztó belső menettel

340. ábra TA beszabályozó mérőbőrönd

341. ábra. Prandt-csöves mikro-manométer

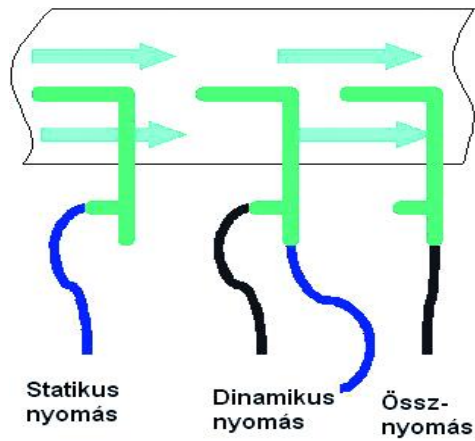
Hődrótos

Szárnykerekes

342. ábra Légsebesség mérő anemométerek

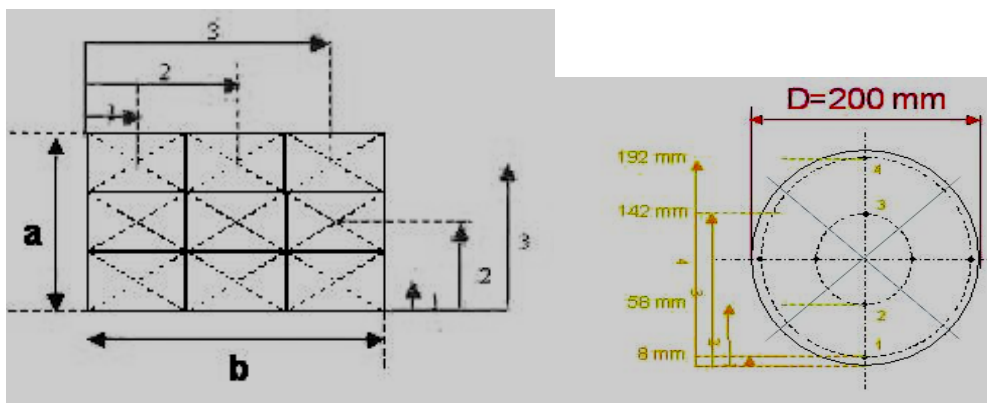
343. ábra Mérés zsákos anemométerrel

344. ábra. Nyomás mérése

345. ábra. Térfogatáram mérése téglalap alakú légszatórnában

346. ábra Mérési pontok kijelölése négyszög és kör keresztmetszetű légszatórnáknál

347. ábra Nyomáspróba pumpa

348. ábra Gázhálózat nyomáspróba TESTO 312-4 nyomáspróba műszerrel